

Kasvatus ja koulutus

Toimintakertomus 2025

Helsingin kaupunki
Kasvatus ja koulutus
Työpajankatu 8
00580 Helsinki
PL 58300
00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaihte 09 310 8600
www.hel.fi

Sisällys

1. Katsaus vuoteen 2025

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuosi 2025 – toimialajohtajan katsaus

2. Strategia

2.1 Strategian toteuttaminen vuonna 2025

2.2 Muut keskeiset strategianostot

3. Palvelukokonaisuudet vuonna 2025

3.1 Varhaiskasvatus

3.2 Suomenkielinen perusopetus

3.3 Lukiokoulutus Helsingissä

3.4 Stadin ammatti- ja aikuisopisto

3.5 Helsingin suomenkielinen työväenopisto

3.6 De svenskspråkiga tjänsterna

3.7 Esi- ja perusopetuksen oppilashuolto

3.8 Toisen asteen opiskeluhuolto

3

5

5

6

10

10

13

16

19

21

22

23

25

4. Toimialan yhteiset palvelut

4.1 Oppimistilojen suunnittelu

4.2 Tietohallinto

4.3 Henkilöstö

4.4 Talous

27

30

30

32

36

5. Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Liite 1. Tunnuslukutaulukot

38

41

Kuvittaja: Lille Santanen

1. Katsaus vuoteen 2025

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuosi 2025 – toimialajohtajan katsaus

Vuosi 2025 oli toimialallamme monien muutosten vuosi. Teimme vuoden aikana organisaatiouudistuksia ja saatoimme loppuun edellisen strategiakauden ja valmistelimme uutta. Lisäksi lakimuutokset vaikuttivat toimintaamme. Edelleen työn painopisteenä toimialalla oli vahvasti myös tiedonhallinta ja tietoturvan edistäminen toimialalla.

Lasten ja nuorten ikäluokat kasvoivat Helsingissä kaikissa ikäluokissa vuonna 2025 perusopetuksen alaluokkien ikäluokkia lukuunottamatta. Oppijoiden määrät kaupungin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa kasvoivat alle prosentin viime vuoden aikana, mutta toisella asteella määrät kasvoivat yli kolme prosenttia vuonna 2025. Tulevien vuosien aikana kasvavat etenkin perusopetuksen yläluokkalaisten ikäluokat sekä toisen asteen ikäluokat. Helsingin osuus kaikista Suomen oppijoista tulee kasvamaan, kun nuorten ikäluokat pienevät muualla maassa.

Saimme palveluverkkoomme uusia toimipisteitä yhdeksän, joista kuusi toteutettiin korvaamaan vanhoja tiloja. Lautakunta päätti varhaiskasvatuksen palveluverkon muutoksista ja niihin liittyvien 16 toimipisteen toiminnan lopettamisesta.

Helsingin palveluverkko on tiivis, ja kasvatus ja koulutus järjestetään pääosin kunnan omana toimintana lähipalveluna. Varhaiskasvatusikäisistä kolme neljästä käy kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksessa ja perusopetusikäisistä yli 80 prosenttia käy kaupungin koulua. Helsingissä ensimmäisen luokan aloitavista lapsista vajaa 90 prosenttia valitsee kouluksi lähikouluunsa.

Vuonna 2025 tuotimme palvelut talousarvion ja ulkoisen rahoituksen puitteissa. Erityisesti panostimme varhaiskasvatuksen tarkkaan taloudenpitoon huolehtien samalla kaupungin palvelukriteereistä ja varhaiskasvatuksen lakisääteisestä mitoituksesta. Tarkka taloudenpito mahdollisti sen, että maksamme toimialalla henkilöstöllemme kertapalkkioiden lisäksi myös lisäkertapalkkioita.

Edistysaskeleita keskeisissä kehittämiskohteissa

Elokuussa 2025 tuli voimaan perusopetuksen ja lukioiden oppimisen tuen lakimuutos. Muutos on merkittävä ja käsitelimme sitä vuoden aikana monin eri tavoin. Henkilöstöllemme järjestettiin koulutusta ja viestimme laajasti asiasta. Muutoksen käytäntöön vienti tulee viemään Helsingissäkin useamman vuoden, vaikka lähtötilanteemme muutokselle on hyvä.

Strategian mukaisesti lisäsimme erilaisia lukutaidon vahvistamiseen ja lukuinnon kasvattamiseen liittyviä toimia kaikilla oppiasteilla. Varhaiskasvatuksessa lasten kanssa lukemista vahvistettiin yhdessä suunnittelemalla erilaisia lukemiseen liittyviä tapoja. Vuoden aikana kaupungin toisen asteen opiskelijoiden opintoja laajennettiin ristiinopiskelumallin kehittämällä. Työtä tehtiin yhdessä kaupungin järjestämän lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen sekä työväenopiston kanssa. Toisen asteen opiskelijoilla on Helsingissä laajat mahdollisuudet laajentaa opintojaan strategian mukaisen ristiinopiskelun kautta.

Vuosi 2025 oli *HelsinkiOppii – tulevaisuuden taidot* -kokonaisuuden ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Teimme keväällä tilannekatsauksen, jossa kartoitimme palvelukokonaisuuksien esihenkilöiltä työpajoissa, miten tavoitteiden edistämiseksi oli onnistuttu eri osa-alueilla. Edistystä tunnistettiin tapahtuneen oppijoiden tunne-, vuorovaikutus- ja empatiataitojen sekä luku- ja kirjoitustaidon vahvistamisessa. Edistystä on tapahtunut myös oppijoiden osallisuuden huomioimisessa opetuksessa, oppimisen tuessa ja harrastustoiminnassa, turvallisen ja hyvinvoivan yhteisön, luottamuksen ja arvostuksen ylläpitämisessä, monialaisen yhteistyön kehittämisessä, jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien lisäämisessä ja tulevaisuususkon luomisessa.

Maltillisempaa kehitystä tunnistettiin segregaaation ehkäisyssä ja kotouttamisen tukemisessa. Myös maahanmuuttajataustaisten perheiden saaminen osaksi yhteisöä on edistynyt. Lisäksi on kiinnitetty huomiota matemaattisten taitojen, digitaalisten taitojen ja tekoälyyn liittyvien toimintatapojen ja työrauhan tukemiseen sopivilla oppimisympäristöillä.

Arvioinnissa keskeisiä onnistumisia nousi toimialan eri palveluissa. Näitä olivat mm. lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen tekemällä järjestyssääntömuutoksia, jotka edistävät digilaitteiden harkitumpaa käyttöä oppilaitoksissa. Myös varhaiskasvatuksessa lukevan aikuisen malli ja peruskoulussa kielitietoisuuden opetuksen edistäminen tunnistettiin onnistumisina.

Edelleen meidän tulee panostaa tulevaisuususkoon, jossa korostuu turvallinen arki ja yhteenkuuluvuuden tunne, hyvinvointia ja oppimista tukeva ympäristö, oppimisen ja kasvun tuki, perustiedot ja taidot sekä sinnikkyyden ja oppimisen ilo.

Verkostoitumista kansainvälisesti ja paikallisesti

Vuoden aikana laajempaa yhteiskunnallistakin keskustelua herätti muun muassa digivälineiden ja kirjallisen oppimateriaalin käyttö, päiväkotien koko, kouluruokailu ja osallisuus. On hienoa, että kasvatukseen ja koulutukseen liittyvät teemat kiinnostavat.

Syvensimme vuoden aikana kansainvälistä verkostoitumista osallistumalla aktiivisesti Eurocities-järjestön toimintaan. Helsinki valittiin lokakuussa Eurocities-järjestön Social Affairs Forumin

Education Working Groupin puheenjohtajaksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi. Yhteistyömalleja otettiin käyttöön alueilla perheiden ja myös järjestöjen kanssa. Toimialojen välisessä yhteistyössä panostimme erityisesti uimaopetuksen kehittämiseen ja tilojen asukaskäytön edistämiseen.

Helsingin päiväkotien ja koulujen Kettu-materiaalit valittiin yhdeksi parhaista eurooppalaisista käytänteistä kestävyyskasvatukseen. Helsingin kehittämä ympäristökasvatuksen malli paljasti lokakuussa Euroopan komission kilpailussa yli sadan hakijan joukosta Citizenship and Education -osa-alueen alla. Varhaiskasvatuksessa ja alkuopetuksessa käytettävät kettuhahmot

opettavat kestävästä tulevaisuudesta lapsilähtöisesti tarinallisuuden ja toiminnan avulla. Ammatillisessa koulutuksessa nuorten työpaja toiminta sai kolme laatutähteä, jonka myönsi Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry.

Kaiken kaikkiaan vuoden 2025 edistimme kaikenikäisten helsinkiläisten oppijoiden opinpolkua. Olen myös erityisen ylpeä siitä, että toimialamme yli 15 000 työntekijästä yli 90% kokee työnsä merkitykselliseksi. Se näkyy kaikille lapsille ja nuorille niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukioissa, Stadin AO:ssa sekä suomen- ja ruotsinkielisissä työväenopistoissa. Haluan kiittää sitoutunutta henkilöstöämme vuoden aikana tehdystä työstä.

2. Strategia

Nelivuotinen strategiakausi päättyi vuonna 2025. Vuoden aikana valmistauduttiin uuteen strategiaan samalla kun saatettiin toimenpiteitä valmiiksi liittyen edellisen kauden strategiatavoitteisiin.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa kaupungin varhaiskasvatuksesta niin leikkipuistoissa kuin päiväkodeissa, esiopetuksesta, perusopetuksesta ja lukiokoulutuksesta, suomenkielisestä ammatillisesta koulutuksesta Suomen suurimmassa ammatillisessa oppilaitoksessa sekä vapaasta sivistystyöstä suomen- ja ruotsinkielisissä työväenopistoissa.

Toimialan keskeiset strategialla edistävät nostot olivat strategiakaudella 2021-2025:

1. Kaikki koulut ja päiväkodit ovat hyviä
2. Hyvinvointi
3. Parannetaan henkilöstön veto- ja pitovoimaa ja työoloja yhdessä
4. Teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin

2.1 Strategian toteuttaminen vuonna 2025

Strategiaa toteutettiin sitovilla ja kaupunkiyhteisillä tavoitteilla. Vuonna 2025 toimialalla oli kaksi sitovaa tavoitetta "Paranemme lukutaitoa" sekä "Erot nuorten toimintakyvyssä ja tulevaisuuden näkymissä väestöryhmien välillä vähenevät".

Paranemme lukutaitoa -tavoitteessa oli kaksi mittaria, jotka molemmat toteutuivat.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen mittarina oli vahvistaa lasten kielen oppimista ja lukutaidon valmiuksia. Varhaiskasvatustyöryhmien lapsiryhmissä suunniteltiin yhdessä lasten kanssa lasten lukuympyrän avulla lukutaitoa vahvistavia ja lukemista lisääviä toimenpiteitä. Ne kirjattiin yksiköiden toimintasuunnitelmiin ja otettiin käyttöön. Mittarina oli osuus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksiköistä, joissa lasten kielen oppimisen ja lukutaidon valmiuksien vahvistamisen toimenpiteet on kirjattu yksiköiden toimintasuunnitelmiin. Mittarin tavoitearvo oli 90 %. Toteuma oli 99 % eli mittari saavutettiin.

Perusopetuksessa edistettiin systemaattisesti lukuintoa ja lukutaidon kehittymistä osana koulupäiviä. Mittarina oli osuus peruskouluista, joiden toimintasuunnitelmiin sisältyy lukemisen edistämisen toimintatapa, jossa oppilaiden lukemiseen käytetty aika on vähintään 30 minuuttia viikossa ja tavoitearvona oli 90 %. Perusopetuksen kouluista 100 % kirjasi lukuvuosisuunnitelmaan (entinen toimintasuunnitelma) lukemisen edistämisen toimintatavan, jossa oppilaiden lukemiseen käytetty aika on vähintään 30 minuuttia viikossa. Toteuma mitattiin syksyllä 2025 rehtoreille toteutetun kyselyn perusteella. Mittari toteutui.

Toinen sitova tavoite "Erot nuorten toimintakyvyssä ja tulevaisuuden näkymissä väestöryhmien välillä vähenevät" toteutui. Mittarina oli toisen asteen ristiinopiskelun laajentaminen ja vakiinnuttaminen. Ristiinopiskelumahdollisuuksia lisättiin ja selkeytettiin sen käytänteitä saadun palautteen sekä kokemusten perusteella. Vuoden aikana ristiinopiskeltuja kurssisuorituksia kertyi yhteensä 320, kun tavoitearvo oli 165 kurssia eli mittari toteutui.

Kaupunkiyhteisiä tavoitteita oli neljä:

1. Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus pienenee
2. Väestöryhmien väliset positiiviset kohtaamiset lisääntyvät kaupunkiudistusalueilla
3. Tilatehokkuuden parantaminen perusopetuksessa
4. Edistämme kaupunkilaisten oppimista, työkykyä ja työllistymistä kaikissa elämänvaiheissa

Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus pienenee -tavoitteen mittareista 4/5 toteutui, joten tavoite ei toteutunut. Toimialalla seurattiin henkilöstöpulasta kärsivien alojen lähtövaihtuvuutta. Mittareiden tavoitearvoina oli pienemmät lähtövaihtuvuusosuudet verrattuna vuoteen 2024. Lähtövaihtuvuus pieni varhaiskasvatuksen opettajilla ja lastenhoitajilla sekä perusopetuksen erityisluokanopettajilla ja psykologeilla. Lähtövaihtuvuus kuitenkin kasvoi varhaiskasvatuksen erityisopettajilla, joten tavoite ei toteutunut.

Väestöryhmien väliset positiiviset kohtaamiset lisääntyvät kaupunkiudistusalueilla -tavoite toteutui. Oppilaiden huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön otettiin käyttöön huoltajia osallistavia toimintamalli/toimintamalleja. Kaupunkiudistusalueiden koulujen huoltajia osallistava toimintamalli oli Erätauko-koulutus. Koulutuksessa opittiin dialogista vuoropuhelua ja sen oppeja voi hyödyntää keskusteluissa huoltajien ja oppijoiden kanssa kuulluksi tulemisen vahvistamiseksi. KU-alueen kouluista suoritti Erätauko-koulutuksen 90 % (10/11).

Tilatehokkuuden parantaminen perusopetuksessa -tavoite ei toteutunut. Tavoitearvoina oli pienempi m²/oppilas toteuma kuin vuonna 2024 (11,39 m²/oppilas). Vuoden 2025 toteuma oli 11,57 m²/oppilas.

Edistämme kaupunkilaisten oppimista, työkykyä ja työllistymistä kaikissa elämänvaiheissa -tavoite ei toteutunut. Mittarina oli työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden osuus kaikista valmistuneista vuosi valmistumisen jälkeen. Tavoitearvoina oli vähintään 82 %, mutta toteuma oli 79,4, %. Koulutuksen vaikutavuutta pyrittiin parantamaan koulutusta kohdentamalla. Lisäksi rakennettiin erilaisia nopeaa työllistymistä tukevia koulutuspolkuja yhdessä työllisyyspalveluiden kanssa.

2.2 Muut keskeiset strategianostot

Keskeisiä strategianostoja edistettiin vuoden 2025 aikana monin tavoin. Näistä Helsinki oppii – tulevaisuuden taidot eteni ensimmäisenä kokonaisena toimintavuonna hyvin. Onnistumisia ja haasteita kuvataan toimialajohtajan katsauksessa.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen, HYTE-työ

Edistimme oppijoiden hyvinvointia, turvallisuutta ja terveyttä jokapäiväisessä arjessa. Vuoden 2025 aikana Helsingissä uudistettiin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (HYTE) työn johtamis- ja koordinaatorakenne. Uudistuksen jälkeen kuntalaisten hyvinvointia johdetaan eri elämänkaaren vaiheisiin perustuvissa työryhmissä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila on keskimääräisesti Helsingissä hyvä, ja valtaosa kokee, että koulussa voi olla oma itsensä ja että koulussa on turvallista olla. Olemme jatkaneet lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja turvallisuuden kokemuksen edistämistä mm. tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistamalla.

Helsinki on tuoreena Unicefin lapsiyhteistyönä kuntana arvioinut lapsen oikeuksien toteutumisen nykytilaa ja sen pohjalta rakentanut seuraavalle toimintakaudelle toimintasuunnitelman, jossa on viisi lapsen ja nuoren oikeuksien edistämisen tavoitetta:

- osaamisen kehittäminen
- lapsivaikutusten arviointi
- lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistaminen, ehkäiseminen ja puuttuminen
- lasten mahdollisuuksien parantaminen vaikuttaa kaupunkiympäristön suunnitteluun sekä lasten kokemus turvallisista aikuisista vahvistuu.

Segregaation ehkäisy

Ratkaisemme toimialalla segregaatiota jokapäiväisessä työssä luomalla yhdenvertaisia mahdollisuuksia helsinkiläisille lapsille ja nuorille kasvaa ja oppia. Perustyöllä ennaltaehkäistään alueiden ja väestöryhmien eriytymistä. Lisäksi toimialalla lievennetään eriytymisen vaikutuksia kohdentamalla tarveperustaista rahoitusta yksiköille ja alueille, joiden asukkaiden sosioekonominen asema on heikempi. Rahoituksen kohdentamisella voidaan kaventaa esimerkiksi koulujen välisiä eroja oppimistuloksissa. Vuonna 2025 tarveperustaisen rahoituksen määrä kasvoi 3 970 000 euroa, ja toimialalla käytettiin eri oppiasteilla tarveperustaista rahoitusta yhteensä 16 303 500 euroa. Jatkoimme perusopetuksessa tarveperustaisen rahoituksen vaikutavuuden tutkimusta, mikä kohdentuu yhteisopettajuuteen lukutaidon vahvistamisessa. Vuonna 2026 aloitamme tarveperustaisen rahoituksen vaikutavuuden tutkimuksen varhaiskasvatuksessa.

Toimialalla on tunnistettu jo aiemmin perheiden keskeinen rooli kasvatuskumppanuudessa ja oppimisessa. Vahvistimme koti-koulu -yhteistyötä vuoden aikana eri keinoin. Jatkoimme perusopetuksen Tervetuloa perheet -toimintaa hiljattain maahan tulleiden perheiden kotoittamisessa ja laajensimme toimintaa uudelle kaupunkiudistualueelle toiminnan vaikuttavuuden ja kysynnän vuoksi. Leikki puistoissa jatkoimme maahan muuttaneiden perheiden kotoutumisen tuen kehittämistä ja monikielisten ohjaajien työtä. Arbiksessa tarjottiin Kurs för hemmapersoner (HEMPE) -kurseja, eli lastenhoidolla tuettuja ruotsin kielen ja yhteiskuntataidon kurseja työvoiman ulkopuolisille kotoutujille. Perusopetuksessa vahvistimme ammattilaisten taitoja dialogiseen keskusteluun Erätauko-koulutuksen keinoin. Yhteistyötä järjestöjen ja sosiaali- ja terveystieteiden kanssa tiivistettiin vanhemmuuden tueksi.

Vahvistimme alueellista yhteistyötä erityisesti kaupunkiudistusalueilla sekä poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Helsingin kaupunki aloitti yhteistyön Sohlberg-säätiön kanssa, missä yhteistyö kohdentuu tietyille alueille ja toteutetaan asukkaiden ja ammattilaisten nostamien tarpeiden pohjalta. Yhteistyön tavoitteena on vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia, tukea arjen sujuvuutta ja lisätä yhteisöllisyyttä. Palveluverkkosuunnittelussa on lisätty keinoja eri väestöryhmien tavoittamiseen ja asukkaiden keskinäisen dialogin lisäämiseen. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen vahvistamiseen on tehty toimenpiteitä palveluohjauksessa ja poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Perusopetuksessa on vahvistettu lasten yhtäläisiä mahdollisuuksia liikkumiseen, mm. jatkamalla Harrastamisen Suomen mallia ja kouluPT-toimintaa. Toisella asteella jatkettiin ristiinopiskelun kehittämistä osaksi pysyvää toimintaa. Ristiinopiskelumahdollisuuksia lisättiin ja selkeytettiin käytänteitä saadun palautteen sekä kokemusten perusteella. Toimialalle palkattiin sidoryhmäasiantuntija vahvistamaan turvallisuutta ja yhteistyötä poliisin kanssa.

Lukutaitotyötä toimialalla

Lukutaitotyössä tapahtui toimintakauden aikana monia asioita. Lukutaitoon liittyvät asiat ovat olleet vahvasti esillä, kun vuosien 2021–2025 strategiassa tavoitteeksemme on asetettu olla ”Lukemisen ja lukutaidon pääkaupunki”. Uudella strategiakaudella lukutaitotyön jatkamisen merkitys korostuu monella tapaa, sillä myös uusi strategia ohjaa siihen.

Vuoden 2025 talousarviossa oli useita lukutaitotyöhön liittyviä tavoitteita. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sitovat tavoitteet liittyivät lukutaidon parantamiseen. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksiköissä toteutettiin monipuolisesta toimintasuunnitelmiin kirjattuja kielen oppimisen ja lukutaidon vahvistamisen toimenpiteitä. Peruskouluissa lukutaitoa parannettiin, kun kaikissa kouluissa oppilaat lukivat ikätasolle sopivasti vähintään puoli tuntia viikossa.

Lukutaitotyöhön panostetaan myös tulevaisuudessa: loppuvuodesta 2025 kaupunginvaltuusto päätti merkittävistä satsauksista äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tuntiresurssin kasvattamiseen sekä painettuihin oppimateriaaleihin. Muutokset tulevat voimaan vuoden 2026 aikana.

Tarveperusteista rahoitusta on arvioitu varhaiskasvatuksessa, ja sen vaikutus lukutaitotyöhön ja kielitietoisuuden toimintakulttuurin kehittämiseen on merkittävä. Sen avulla päiväkodeihin on palkattu lisää henkilöstöä, muun muassa suomi toisena kielenä -opettajia ja varhaiskasvatuksen opettajia. Useissa päiväkodeissa on rakennettu lukunurkkauksia, lisätty kirjojen saavutettavuutta hankkimalla kirjakärryjä ja kannustettu huoltajia lukemaan lapsille omalla äidinkielellään koostuvia eri kielisistä kirjoista koostuvia kirjakasseja lainattavaksi päiväkodeista koteihin. Samaa hyvää työtä lukemisen ja kielen kehityksen eteen on tehty runsaasti myös yksiköissä, jotka eivät tarveperusteisen rahoituksen piirissä ole. Esimerkiksi erilaisia kirjallinaamoita (eteis- tai iltasatukirjahylly) on käytössä jo ainakin 70 päiväkodissa.

Stadin AO:n VIERKO-hankeessa on kehitetty monenlaista lukemista ja kielitietoisuutta kehittävä materiaalia: mm. materiaali Opiskelijan hetkiä - Selkonovelleja ammatilliseen koulutukseen julkaistiin kaikkien käyttöön. Kaupunginkirjaston kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä toisen asteen palveluiden kehittämisessä ja käyttöönotossa, ja lukioille sekä ammatillisille oppilaitoksille suunnattu palvelupaketti onkin otettu käyttöön vuoden 2025 aikana. Yhteistyö eri tahojen, kuten kirjastojen kanssa on tiivistä kaikilla oppiasteilla.

Sekä suomen- että ruotsinkielisessä koulutuksessa järjestimme jälleen runsaasti täydennyskoulutusta muun muassa kieleen, kielitietoiseen pedagogiikkaan, lukutaitoon ja lukuintoon liittyen. Suomenkielisessä perusopetuksessa lukutaito- ja kielitietoisuustiimin kehittäjäopettajien määrää lisättiin kahdeksaan. He tukevat aktiivisesti kouluja koulutuksilla, tietoisuilla ja työpajoilla teemaan liittyen.

Olemme syventäneet tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä: lukutaidon tuen tarpeen arvioinnit kaikilla 3. ja 7. luokkalaisilla jatkuvat yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Helsingin yliopiston kanssa kehitetään tiedonalakohtaisen lukutaidon arviointivälinettä. Myös tarveperusteisen rahoituksen kohdentamista ja sen vaikutusta lukutaitojen syventämiseen on tutkittu niin perusopetuksessa kuin varhaiskasvatuksessakin. Tutkimusten tulokset julkaistaan vuoden 2026 aikana.

Saimme vuonna 2025 rahoitusta Opetushallitukselta koko kaupunkia koskevan lukutaitotyön strategiseen kehittämiseen. Hankkeen myötä on saatu 1 000 kaupungin eri toimialoilla työskentelevää ammatilista pohtimaan lukutaidon merkitystä osana omaa työtään ja valmistelemaan kaupungin yhteisiä suuntaviivoja lukutaitotyölle. Hankkeessa koottavan kattavan julkaisun on määrä valmistua vuoden 2026 kesään mennessä.

**Työllisyyspalveluiden kanssa
tehtävä yhteistyö**

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen. Helsingissä palvelua tarjoaa Helsingin työllisyyspalvelut. Työllisyyden edistäminen on kaupungin toimintaa läpileikkaava teema. Kasvatus ja koulutus on vuonna 2025 jatkanut ja kehittänyt jo kunta-kokeilun aikana aloitettua yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa.

Vuoden 2025 aikana yhteistyötä on tehty muun muassa työllisyyttä edistävien koulutuspalveluiden ja asiakasohjauksen parissa. Palveluyhteistyötä sovittiin toteuttavan kolmen kategorian puitteissa:

1. Työnantajälhtöiset koulutukset
2. Työelämän valmiuksia edistävät palvelut ja osaamisen kehittäminen
3. Ennakolliset ja muut palvelut

Laadimme kaikille koulutuspalvelutuotteille palvelutuotekortit, joissa sovittiin palvelun tuottajasta, rahoituksesta ja määrällisistä tavoitteista. Tuotekorteilla ja asiantuntijoiden keskinäisellä yhteistyöllä on pyritty parantamaan asiakasohjausta.

Yhdessä asetettujen tavoitteiden määrittämiseksi ja seuraamiseksi perustimme työllisyyspalveluiden ja Kaskon LAV-palvelukokonaisuuden strategisen tason yhteistyöryhmän. Yhteistyön keskiössä on toiminnan ja vaikuttavuuden pitkäjänteinen kehittäminen.

Yksittäisiksi esimerkeiksi yhteistyöstä voi nostaa työllisyyspalveluiden kanssa yhdessä suunnitellut Stadin ammattiopiston toteuttamat ammatilliset lyhytkoulutukset nopean työllistymisen edistämiseksi, jotka ovat edellyttäneet yhdessä tehtävää vahvaa yritysyhteistyötä.

Konkreettisimmin tämä näkyy työllisyyspalveluiden, Stadin ammattiopiston ja Helsingin telakan välisessä yhteistyössä, kun telakalle on jäänmurtajatilausten myötä syntynyt osaajatarpeita etenkin ammatitaitoisista hitsaajista, putkiasentajista, sisustajista ja sähköasentajista. Stadin ammattiopiston toteuttamat koulutukset on sovittu toteutettavan rekrytoivina koulutuksina, joiden kohderyhmänä ovat työttömät ja työttömyysuhan alla olevat työnhakijat, joilla on valmiuksia ja kiinnostusta telakan työtehtäviin. Ensimmäiset koulutukset alkavat helmikuussa 2026.

Myös kaupungin vapaan sivistystyön oppilaitokset Työväenopisto ja Arbis ovat syventäneet työllisyyspalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Työväenopiston suomen kielen kursseille ja digitaalisten kursseille ohjattiin työllisyyspalveluista työttömiä, joille kurssit olivat maksuttomia. TE-uudistuksen myötä myös vieraskielisten kotivanhempien KOTIVA-kursseille ohjaaminen siirtyi työllisyyspalveluille. Samalla samalle kohderyhmälle suunnatut yhteiskunta-aidon ryhmien opetussisällöt muutettiin monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta annetun asetuksen mukaisiksi. Yhteiskuntaorientaatiota tarjottiin somaliksi, arabiaksi, englanniksi ja venäjäksi.

Suomenkielinen lukiokoulutus täydentää suomen kielen ja muun yleissivistävän opetuksen tarjontaa Konepajan aikuislukion kautta.

Kaupungin ruotsinkielinen työväenopisto Arbis ja työllisyyspalvelut taas ovat sopineet, että Arbis vastaa vuodesta 2026 alkaen ruotsinkielisten kotoutuja-asiakkaiden työvoimapoliittisesta kotoutumiskoulutuksesta.

3. Palvelukokonaisuudet vuonna 2025

3.1 Varhaiskasvatus

Vuonna 2025 panostimme lasten kielen oppimisen ja lukutaidon valmiuksien vahvistamiseen, operatiivisen johtamisrakennemuutoksen toimeenpanoon ja perusopetuslain oppimisen tuen muutokseen esiopetuksen näkökulmasta. Vuoden 2025 aikana toimintaamme haastoi budjetin ylittymisestä syntyneet talouden sopeuttamistoimet.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen piirissä oli vuonna 2025 keskimäärin 25 854 (25 724 vuonna 2024) lasta. Vuonna 2025 kaupungin suomenkielisiä päiväkoteja oli 285 (283), joissa oli 25 189 (25 032) lasta. Perhepäivähoidossa oli 335 (358) lasta. Maksusitoumusasiakkaita oli 32 (33). Leikkipuistojen avoimen varhaiskasvatuksen kerhoihin osallistui 298 (301) lasta. Lisäksi kotihoidon tukea sai 3966 (4 106) ja yksityisen hoidon tukea 3175 (3 214) kuntalaista. Leikkipuistojen järjestämään perusopetuslain mukaiseen iltapäivätoimintaan osallistui 2334 lasta.

Vuoden 2025 sitovana tavoitteena oli parantaa lasten lukutaitoa. Tavoitteen edistämiseksi suunnitelimme yhdessä lasten kanssa lasten lukuympyrän avulla lukutaitoa vahvistavia ja lukemista lisääviä toimenpiteitä.

Tavoitteena oli, että lasten kielen oppimisen ja lukutaidon valmiuksien vahvistamisen toimenpiteet on kirjattu vähintään 90 prosentin yksiköiden toimintasuunnitelmiin. Tavoite saavutettiin kirkkaasti.

Johtamisrakenteen muutos

Tammikuussa 2025 tuli voimaan operatiivisen johtamisrakenteen muutos. Muutoksen myötä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus koostuu nyt kahdeksasta varhaiskasvatusalueesta, varhaiskasvatuksen pedagogisen asiantuntijatuen ja yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusta sekä varhaiskasvatuksen tukipalveluista.

Varhaiskasvatuksen pedagogisen asiantuntijatuen ja yksityisen varhaiskasvatuksen palvelu koostuu yksityisen varhaiskasvatuksen tiimistä sekä varhaiskasvatuksen asiantuntijayksiköstä. Varhaiskasvatuksen tukipalvelut koostuvat palveluohjauksen yksiköstä, asiakasmaksuyksiköstä sekä nopean avun yksiköstä.

Operatiivisen johtamisrakenteen muutoksen tavoitteena oli muokata johtamisrakenteita tukemaan Koulutus 2030 tavoitteiden toteutumista, selkeyttää suurpiirirakennetta ja aluetason johtamista sekä vahvistaa palvelu- ja tilaverkon kokonaisuuden johtamista.

Muutoksen myötä varhaiskasvatuksen järjestämisen ja palvelutoiminnan tuki ovat osa palvelutoimintaa ja sen johtamista. Kehittämistyö ja täydennyskoulutus vastaa yksiköiden tarpeisiin.

Osana operatiivista johtamisrakennemuutosta käynnistettiin apulaisaluepäällikköpilotti. Pilotissa on mukana kaksi aluetta (läntinen ja koillinen suurpiiri), joissa aluepäällikön työparina on apulaisaluepäällikkö. Tavoite on kehittää toimiva malli, jonka voisi ottaa käyttöön laajemmin isoilla varhaiskasvatusalueilla. Pilotti kestää vuodet 2025-2026. Arvioimme pilotin toimivuutta vuoden aikana haastatteluin ja kyselyin. Arvion mukaan apulaisaluepäällikkömalli tukee johtamisen kehittymistä erityisesti suurilla ja laajoilla alueilla. Malli on vahvistanut henkilöstöjohtamista saavutettavuuden lisääntyessä, selkeyttänyt vastuunjakoa ja vahvistanut pedagogisen ja taloudellisen johtamisen toteutumista.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa apulaisjohtajamallin pilotointi jatkui yhdeksässä varhaiskasvatusyksikössä. Malli on koettu arvioinneissa toimivaksi ja apulaisjohtajan tehtävät sekä vastuu selkeämmäksi kuin varajohtajalla. Malli on parantanut työhyvinvointia. Samalla johtajien läsnäolo henkilöstölle on lisääntynyt, pedagogiseen johtamiseen on enemmän aikaa ja arki on sujuvampaa.

Perusopetuslain oppimisen tuki muuttui 1.8.2025 alkaen. Esiopetuksessa oppimisen tukea annetaan jatkossa pääsääntöisesti ryhmäkohtaisena tukena osana perustoimintaa. Lainsäädäntömuutos lisäsi varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrään tarvetta.

Muutoksia erityisryhmiin

Elokuusta 2025 alkaen integroitujen erityisryhmien henkilöstörakenne muutui. Muutoksen jälkeen integroiduissa erityisryhmissä voi olla seuraavat henkilöstörakenteet: Integroitujen erityisryhmien perushenkilöstörakenne on yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, yksi varhaiskasvatuksen opettaja, yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja avustaja, lapsen tuen tarpeen mukaan. Osassa integroituja erityisryhmiä henkilöstörakenne voi olla kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Samalla perustettiin yksi uusi integroitu erityisryhmä keskiseen suurpiiriin, jolloin integroitujen erityisryhmien kokonaismäärä on 43.

Käynnistimme varhaiskasvatuksen opettajien vertaismentoroinnin. Mentoreiden koulutus toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa. Mentoreiksi ilmoittautui yhteensä 20 varhaiskasvatuksen opettajaa.

Toimenpiteitä henkilöstön saataavuuden parantamiseksi

Yhteistyössä kuutoskaupunkien kanssa käynnistimme varhaiskasvatuksen allianssityön korkeasti koulutetun varhaiskasvatuksen henkilöstön saataavuuden parantamiseksi. Keskeisenä allianssityön toimenpiteenä oli varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien tilauskoulutusmallin käynnistäminen yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Vuoden 2025 aikana luotiin tilauskoulutusten toimintamalli ja tehtiin hankintapäätös koulutusten tilaamiseksi korkeakouluilta. Varsinaiset koulutukset alkavat vuoden 2026 aikana. Muut allianssityön toimenpiteet liittyvät varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuvan selkeyttämiseen, jatkuvan työnvälityksen mallin luomiseen varhaiskasvatukseen osana kuutoskaupunkien TE-toimintoja sekä kansainvälisen rekrytoinnin kampanjakokonaisuuden toteuttaminen, jonka tavoitteena on rekrytoida suoraan ulkomailta varhaiskasvatuksen opettajia.

Uusia toimenpiteitä henkilöstön saataavuuden edistämiseksi olivat mm. varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden työskentely osa-aikaisesti pedagogisina lisäresursseina päiväkodeissa, varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi Espanjasta, leikkipuistojen varaesihenkilön tehtävän käyttöönotto, vieraskielisille varhaiskasvatuksen opettajille pedagogisen polun luominen sekä räätälöidyt työkielen koulutukset työyhteisöihin. Aloitimme pilotin kelpoisten opettajien johtamiskoulutuksesta varajohtajien kanssa. Koulutuksen tavoitteena on tukea urakehitystä kaupungin sisällä ja tehdä johtamisen arkea näkyvämmäksi niille, joita johtajan tehtävä kiinnostaa.

Keväästä lähtien toimintaamme haastoi henkilöstömenojen budjettiylitykset. Taustalla oli mm henkilöstön korkeampi sairauspoissaolojen osuus, mikä kasvatti sijaiskustannuksia ennakoitua korkeammiksi. Budjetin ylityspaineiden vuoksi teimme talouden sopeuttamistoimia keväästä alkaen. Tarkensimme mm sijaisten hankkimisen toimintamallia sekä varhaiskasvatuksen tukitoimiin käytettävien henkilöiden määrää. Tehdyillä toimenpiteillä saimme budjetin ylitystä pienennettyä merkittävästi alkuvuoden ennusteeseen nähden.

Tulokset henkilöstökyselyssä

Vuoden 2025 henkilöstökyselyssä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokonaistulos oli 68 prosenttia, joka on kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (67 %) ja Helsingin kaupungin kokonaistuloksen (68 %) tasolla. Kokonaistulos kuvaa positiivisten vastausten lukumäärän osuuden kaikista vastauksista kaikkiin väittämiin ja kysymyksiin. Työntajaa suosittelee 80 prosenttia kyselyyn vastanneista varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen työntekijöistä. Koko toimialalla työntajaa suosittelee 79 prosenttia kyselyyn vastanneista.

Kyselyn mukaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen vahvuuksia oli, että työllä on merkitystä, työntekijä tietää mitä häneltä työssä odotetaan, esihenkilö kannustaa työntekijöitä yhteistyöhön sekä esihenkilö antaa riittävästi vapautta ja vastuuta tehtävien suorittamiseen. Kehityskohteita oli kyselyn mukaan työntekijän vaikutusmahdollisuudet omaan työhönsä, perehdytyksen parantaminen, työyhteisössä eteen tulevien asioiden ratkominen positiivisella otteella sekä työyhteisössä tärkeistä asioista yhdessä päättäminen.

Tarveperusteinen rahoitus varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa tehtiin väliarviointi tarveperusteisen rahoituksen käytöstä yksiköissä ja sen vaikuttavuudesta henkilöstön kokemana. Varhaiskasvatuksen tarveperusteista rahoitusta sai 52 varhaiskasvatyksikköä ja kolme leikkipuistoyksikköä vuonna 2025. Väliarvioinnin perusteella tarveperusteisen rahoituksen avulla on vahvistettu henkilöstön osaamista, lasten suomen kielen taitoja, ryhmien peruspedagogiikkaa ja toiminnan selkeämmän strukturoinnin ansiosta lapsiryhmät ovat rauhoittuneet ja lasten sitoutuminen yhteiseen toimintaan lisääntynyt.

Panostimme huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön ja lasten tukemisen lisäksi on pystytty edistämään huoltajien kotoutumista ja osallisuutta. Tavoitteisista onnistumista haittaaviksi tekijöiksi mainittiin mm. epävarmuus rahoituksen jatkumisesta, henkilöstön sitoutuminen yhdessä sovittuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin, sekä rekrytointihaasteet. Onnistumista edistäviksi tekijöiksi taas mainittiin mm. suunnitelmallisuus, arviointi, selkeä työnjako ja vastuiden sopiminen, esihenkilön aktiivinen rooli ja yhteistyö varajohtajan ja lisäresurssiksi palkattujen työntekijöiden kanssa.

Muita vuoden aikana tehtyjä toimenpiteitä

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden (Edlevo) muutoshankkeen edistäminen jatkui vuoden 2025 aikana. Edlevosta otettiin käyttöön uusia ominaisuuksia asiakasmaksujen osalta.

Jatkoimme kotivanhempien kotoutumisen tuki -hankkeen kehittämistyötä leikkipuistoissa. Hankkeessa tuetaan kotivanhempien osallisuutta ja sitä kautta koko perheen kotoutumista. Osana hanketta pilotoimme monikielinen ohjaaja -mallia leikkipuistoissa. Viisi monikielistä ohjaajaa työskenteli leikkipuistoissa eri alueilla. Hanke jatkuu vuonna 2026.

Teemaleikkiverkosto ja teemallisten leikkikohteiden suunnitteluperiaatteet päätettiin. Periaatteilla parannetaan kaupunkiympäristön toimialan suunnitteleminen leikkipaikkojen ja leikkipuistojen ulkotilojen suunnittelullista sisältöä. Työ sisältää suunnitteluperiaatteiden lisäksi suunnitelman kohteista, jotka ovat tulossa suunnitteluun ja toteutukseen seuraavan 10-15 vuoden sisällä. Kohteista osa on leikkipuistoja, joissa on kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimintaa. Osa kohteista on leikkipaikkoja, joissa ei ole ohjattua toimintaa.

3.2 Suomenkielinen perusopetus

Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärä Helsingin kaupungin kouluissa oli 44 289 (44 097 vuonna 2024). Perusopetuksen oppilasmäärä Helsingissä on kasvanut vuodesta 2014 vuosittain merkittävästi, mutta vuodesta 2024 kasvu on tasaantunut maltilliseksi ja oli vuonna 2025 edelleen maltillista.

Erityisluokkaopetuksessa oppilaita oli vuonna 2025 yhteensä 3 419 eli 7,7 % (7,5 % vuonna 2024) suomenkielisessä perusopetuksessa. 1.8.2025 voimaan astuneen lakimuutoksen myötä jatkossa tarkastellaan oppilaskohtaista tukea saavien oppilaiden määrää. Vieraskielisten oppilaiden osuus oli 29 % (27 % vuonna 2024) ja S2-oppimäärää opiskelevien oppilaiden osuus 27 % (26 % vuonna 2024). Oppilasmäärät ovat kahden laskentapäivän (20.9.) keskiarvoja.

Panostimme koulujen turvallisuuskulttuurin kehittämiseen vuonna 2025.

Palveluverkossa tapahtui muutoksia vuoden 2025 aikana. Syksyllä 1.8.2025 alkaen Pakilan ala-aste ja Pakilan yläaste yhdistyivät Pakilan peruskouluksi ja Suutarilan ala-aste ja Suutarinkylän peruskoulu yhdistyivät Suutarilan peruskouluksi. Lisäksi Ruoholahden ala-aste laajeni yhtenäiseksi Crusellin peruskouluksi. Pasilan peruskouluun avattiin syksyllä 2025 uusi toimipiste Aurinkokello, joka avautui oppilaille syysloman jälkeen. Palveluverkon muutosten seurauksena suomenkielisessä perusopetuksessa on ollut 1.8.2025 lähtien 86 koulua alkuvuoden 88 koulun sijaan.

Vuoden 2025 keskeisimmät tapahtumat ja muutokset

Oppimisen tuen lakimuutos tuli voimaan 1.8.2025. Alkuvuodesta 2025 valmistauduimme lakimuutokseen järjestämällä systemaattisesti koulutusta, erilaisia infotilaisuuksia, johtoryhmävalmennusta, huoltajainfoja, osaamisen jakamista sekä työpajoja. Syksy 2025 on ollut lakimuutoksen siirtymäaikaa ja uuden toimintakulttuurin ja uudenlaisten toimintatapojen käyttöönottoa ja harjoittelua. Toiminnalliset ja hallinnolliset muutokset sekä kehittämistyö ovat ulottuneet opetussuunnitelmatyöstä ja koulujen toimintakulttuurista hallinnon tietojärjestelmiin ja päätöksentekoprosesseihin.

Lakiuudistuksen tavoitteena on ollut ennalta ehkäistä tuen tarvetta ja tarjota varhaista tukea sekä vahvistaa oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä ja ryhmäkohtaisia tukimuotoja. Yksi tavoite on yhdessä tekemisen vahvistuminen.

Uuden lain myötä ei enää tehdä erityisen tuen päätöksiä, vaan tarvittaessa oppilaalle tehdään oppilaskohtaisen tuen päätös. Lisäksi uuden opetussuunnitelman myötä erityisluokkien nimitykset muuttuivat syksystä lähtien. Perusopetuksessa on jatkossa lähikoulun erityisluokkia ja vaativan tuen erityisluokkia. Erityisluokkien tarve on kasvanut ja painopiste on ollut vaativan tuen erityisluokissa. Tarpeeseen perustettiin uusia vaativan tuen erityisluokkia 11 kpl ja lähikoulun erityisluokkia 13 kpl syksyllä 2025. Erityisluokkien määrä oli syksyllä 2025 yhteensä 422.

Osana oppimisen tuen muutosta 1.8.2025 aloitimme myös konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun. Sen tavoitteena on vahvistaa henkilöstön osaamista ja tukea henkilöstöä oppimisympäristön kehittämisessä, edistää ennalta ehkäisevää ja varhaista tukea esiopetusyksiköiden ja perusopetuksen toimintakulttuurissa sekä vahvistaa lasten ja nuorten tukemiseen tarvittavia monialaisen työn rakenteita.

Panostimme koulujen turvallisuuskulttuurin kehittämiseen vuonna 2025. Perustimme kaikille kouluille turvaryhmät ja rehtoreille järjestettiin poikkeustilannekoulutukset, joita jatketaan myös vuoden 2026 aikana. Lisäksi käynnistettiin Kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyn hanke sekä ”Kadulta sovitteluun - Monitoimijainen sovittelu” katuväkivallan ehkäisemiseksi. Vuonna 2025 jatkettiin myös kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja poliisin yhteistyötä. Toimialalla aloitti sidosryhmäasiantuntija, joka ratkoo yhdessä poliisin kanssa koulujen turvallisuushaasteita. Turvallisuuskulttuurin kehittäminen tulee olemaan merkittävä kehittämiskohde myös vuonna 2026.

Muita tapahtumia, muutoksia ja toimenpiteitä vuonna 2025

Vuonna 2025 palvelukokonaisuus sai uuden johtajan, kun Ville Raatikainen aloitti perusopetusjohtajana helmikuussa. Lisäksi koko perusopetuksen palvelukokonaisuuden organisaatio uudistui vuonna 2025. Perustimme palvelukokonaisuuden hallintoon pedagogisen asiantuntijatuen palvelun, jossa pedagogisen asiantuntijatuen palvelun päällikön alla toimii kaksi yksikköä: perusopetuksen asiantuntijayksikkö ja oppimisen tuen yksikkö. Lisäksi perusopetuspalveluissa toimivat vapaa-ajan palvelu, oppilashuollon palvelu ja alueelliset palvelut.

Oppimisen tuen lakimuutoksen lisäksi myös valtioneuvoston asetuksen tuntijakomuutos sekä lakimuutos kännyköiden käytöstä kouluissa astuivat voimaan 1.8.2025. Tuntijakomuutoksen myötä lisättiin valtakunnallisesti kaksi vuosiviikkotuntia äidinkielen ja kirjallisuuden opetusta sekä yksi vuosiviikkotunti matematiikan opetusta. Tämän lisäksi Helsinki lisää vuodesta 2026 alkaen kaksi omaa lisätuntia äidinkieleen ja kirjallisuuteen. Vuonna 2025 tuntijako yhtenäistettiin vuosiluokkien 1-2 osalta.

Vuosi 2025 oli strategiakauden viimeinen vuosi. Koulut työstivät vielä syyslukukauden 2025 loppuun asti aiemmin valitsemiaan toimintasuunnitelman strategiatavoitteita. Vuoden 2025 sitovana tavoitteena oli lukutaidon edistäminen. Käytimme tavoitteen mittarina koulujen lukuvuosisuunnitelmista löytyviä kirjauksia lukemisen edistämisen toimintatavoista, joissa lukemiseen käytettiin vähintään 30 minuuttia viikossa. Kaikki koulut kirjasiivat lukuvuosisuunnitelmiinsa tavoitteen mukaiset lukemisen edistämisen toimintatavat, jolloin tavoite saavutettiin sataprosenttisesti.

S2-opetuksessa jatkoimme kielitaidon arvioinnin ja S1-oppimäärään siirtymisen käytänteiden kehittämistä, jotta S2-oppimäärää opiskelevat oppilaat saavuttaisivat tarvittavan kielitaidon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja voisivat siirtyä opiskelemaan S1-oppimäärän mukaisesti.

Tarveperusteista rahoitusta lisättiin vuonna 2025 noin 1,2 miljoonaa euroa ja siitä korvamerkittiin aiempaa suurempi osuus kouluvalmentajille ja monikielisille ohjaajille. Segregaation ehkäisemiseen tarkoitettujen tarveperusteisten rahoituksen vaikuttavuuden tutkimus käynnistettiin syksyllä 2024 ja sitä jatkettiin vuoden 2025 ajan. Tutkimuksessa selvitetään erilaisten yhteisopettajuuden toimintamallien vaikuttavuutta oppilaan lukutaidon kehittymiseen. Otannassa oli 2. luokan oppilaita.

Vuonna 2025 kehitimme uinnin opetusta voimakkaasti. Lisäsimme yläkoulun valmistavan opetuksen luokille koululaisuintuoroja, uinnin opetuksen ohjeistukset päivitettiin, ja uinnin opetukselle luotiin visio vuodelle 2030. Visiossa korostuvat uintivuorojen lisääminen erityisesti esi- ja alkuopetukseen, vesipätevyiden ja -turvallisuuden laaja opettaminen esi- ja perusopetuksessa sekä viestintä uimataidon merkityksestä huoltajille ja yhteistyö kodin ja koulun välillä.

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta kuuluu perusopetuksen palvelukokonaisuuteen. Vuonna 2025 pystyimme tarjoamaan paikan toiminnasta kaikille hakuaikana hakeneille kohderyhmän lapsille sekä suurimmalle osalle hakuajan ulkopuolellakin hakeneelle lapselle. Kaupungin suomenkielisessä iltapäivätoiminnassa vuonna 2025 oli 3 050 lasta.

Vuonna 2025 otettiin käyttöön koulumatka-avustuksen haku Wilman kautta. Uuden lomakkeen avulla huoltajat voivat hakea koululaisen matkakorttia tai erityiskuljetusta lapselleen omassa Wilmassa. Uudistettu koulumatkahakuprosessi tekee asiointia huoltajille vaivatonta sekä helpottaa koulujen ja hallinnon henkilökunnan työtä merkittävästi.

Liikuntaa ja vapaa-ajan palveluita

Vapaa-ajan palveluissa vahvistimme liikunta- ja harrastustoimintaa. Esimerkiksi Harrastamisen Suomen mallin ryhmämäärä kasvoi merkittävästä ja mukaan tuli uusia lajeja. Tiivistimme myös yhteistyötä harrastustoimijoiden ja koulujen yhteyshenkilöiden välillä.

Lisäsimme Liikkuva koulu- ja Move! -hankkeen avulla koulupäivän aikaista liikkumista ja erityisenä painopisteenä olivat vähän liikkuvat nuoret. Kehitimme henkilökunnan osaamista verkostotapaamisilla, koulutuksilla, Liikkuva ja oppiva yhteisö -seminaarilla sekä tukimateriaaleilla.

Järjestimme keskitettyjä Move-mittauksia 16 koululla ja yhteensä näihin mittauksiin osallistui 1200 oppilasta. MOVE-mittaus-tapahtumia kehitettiin laajalla yhteistyötä. KouluPT-toimintaa jatkettiin hankerahoituksen päätyttyä syksyllä 2025.

Loma-ajan toiminnassa uudistimme sopimuksen palveluntuottamisesta sotepe:n sekä hyvinvointialueiden kanssa. Vuonna 2025 loma-ajan toiminnassa otettiin käyttöön yhteinen asiakastietojärjestelmä Apotti ja työntekijät koulutettiin sen käyttöön. Vuonna 2025 koulutimme henkilöstöä myös lääkehoidon koulutuksilla, joilla taataan turvallinen lääkehoito loma-ajan toiminnassa. Perheiden palveluohjaus loma-ajan toiminnan päätöksen hakemiseen on sujuvoitunut sotepe:n kanssa tehtävän yhteistyön myötä.

Alueellinen työ

Alueellisten lasten hyvinvointiin keskittyvien ryhmien toiminta tiivistyi ja tavoitteellinen yhteistyö vahvistui erityisesti kaupunkiudistusalueilla. Esimerkiksi Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiön Hyvän arjen rakentajat -ohjelmaa valmisteltiin vuoden 2025 aikana ja se käynnistyy Malmilla ja Tapulikaupungissa vuoden 2026 alussa. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia, tukea arjen sujuvuutta ja lisätä yhteisöllisyyttä. Sitä toteutetaan yhteistyössä eri järjestöjen ja Helsingin kaupungin eri toimialojen kanssa.

Vuonna 2025 jatkoimme myös maahan muuttaneita perheitä palvelevaa Tervetuloa perheet -mallia. Järjestimme Malmin, Mellunmäen ja Kannelmäen koulujen tiloissa valmistavaan opetukseen osallistuvien lasten perheille ohjattua toimintaa ja huoltajille matalan kynnyksen yhteistä tekemistä perheiden Suomeen ja asuinalueeseen kiinnittymisen tukemiseksi. Toimintaa koordinoi kaksi projektiasiantuntijaa ja kaksi projektisuunnittelijaa, jotka tekivät yhteistyötä muiden toimialojen ja palvelujen kanssa. Saimme huoltajia mukaan hyvin. Perhekerhon tilaisuuksiin osallistui noin 15–40 aikuista ja lasta kerrallaan.

Järjestimme myös kesätoimintaa, jossa perheiden asuinalueeseen kiinnittymisen toiminnan ohella järjestettiin suomen kielen opetusta kaikille, mutta erityisen kohdennetusti myöhään maahan muuttaneille nuorille. Tavoitimme toiminnassa noin tuhat maahanmuuttajaa vuoden aikana.

Helsinki osallistui vuonna 2025 kansainväliseen Bloomberg Mayor's Challengeen, jossa Helsinki eteni finaalivaiheeseen. Mayor's Challengeessa Helsingin tavoitteena on vahvistaa 10-15-vuotiaiden lasten ja nuorten kykyä toimia muuttuvassa digitaalisessa toimintaympäristössä suojaten heitä verkossa piileviltä vaaroilta. Hanketta valmisteltiin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä syksyllä 2025 osallistamalla oppilaita kaikilla perusopetuksen alueilla. Helsinki ei valitettavasti ollut Mayor's Challengeen lopullisten voittajien joukossa, mutta hankkeen tuloksia hyödynnetään perusopetuksessa jatkossa joka tapauksessa.

3.3 Lukiokoulutus Helsingissä

Helsingin kaupungin suomenkielisissä kaupungin lukioissa opiskeli vuonna 2025 yhteensä 8 861 (8 666) opiskelijaa. Kaupungin ylläpitämässä aikuislukiossa suomenkielisiä tutkinto-opiskelijoita oli 216 (216).

Kaupungilla on 12 suomenkielistä ja kolme ruotsinkielistä lukiota. Yhdellä suomenkielisellä ja yhdellä ruotsinkielisellä lukiolla on sekä nuorten että aikuisten lukiolinja. Suomenkielisen lukiokoulutuksen aloituspaikkoja oli tarjolla 3 074 (2 998).

Tutkintokoulutukseen valmentavan TUVVA-koulutuksen kaikista opiskelijoista kuusi prosenttia teki opintoja lukioissa.

Vuoden 2025 yhteishaussa peruskoulun päättävistä 71,9 % (70,3 %) haki ensisijaisesti lukioon (ei ruotsinkieliset). Opiskelijamäärät kasvoivat edelleen. Helsingin kuvataidelukion yleislinja aloitti toimintansa 1.8.2025.

PKS-kuntien yhteinen opiskelijakysely toteutettiin syksyllä 2024. Kyselyn mukaan opiskelijat kokivat lukioiden yhteishengen hyväksi. Opiskelijat kokivat pystyvän vaikuttamaan enemmän lukionsa asioihin opiskelijakunnan hallituksen kautta. Opiskelijat näkivät korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön olevan kiinteämpi osa lukionsa toimintaa. Kehityskohteina nousi opiskelijoiden ajanhallintataitojen kehittäminen ja se, että opiskelijat voisivat enemmän vaikuttaa opintojaksoilla käytettäviin opiskelutapoihin.

Vuoden 2025 kouluterveyskyselyyn vastasivat lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Kyselyn mukaan opiskelijoiden yleinen hyvinvointi on parantunut. Erityisinä vahvuuksina ilmenivät kouluinnostuksen yleistymisen sekä opiskelijoiden ja opettajien keskusteluyhteyden parantuminen. Haasteina nähtiin mielen hyvinvoinnin haasteet sekä elämäntapoihin liittyvät kysymykset, kuten koululounaan syöminen ja unirytmä.

Henkilöstön Fiilari-kyselyn mukaan 94 % lukioiden henkilöstöstä koki työllensä olevan merkitystä ja 90 % on työstään innostunut.

Ristiinopiskelua laajennettiin ja vakiinnutettiin

Kehitimme toisen asteen opiskelijoiden ristiinopiskelumahdollisuuksia yhteistyössä ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön kanssa. Sitovana tavoitteena oli ristiinopiskelun laajentaminen ja vakiinnuttaminen osaksi perustointia sekä opintotarjonnan kehittämisen. Nämä tavoitteet saavutettiin. Toisen asteen opiskelijoiden ristiinopiskelemien opintojen määrä oli 320 (137).

Kehitimme tiedottamista, ohjausta, teknisiä ratkaisuja ja pysyvää opintotarjontaa palautteiden pohjalta sekä saavutettavuutta palvelumuotoiluprosjektin myötä. Jatkamme ristiinopiskelun kehittämistä osana pysyvää toimintaa. Lisäksi kehitämme ristiinopiskelun saavutettavuutta palvelumuotoiluprosjektin myötä. Opiskelijoiden aktiivista osallistamista, henkilöstön yhteistyön tukemista sekä viestinnän, ohjauksen ja teknisen toteutuksen kehittämistä jatketaan myös. Lukiolaisilla on nyt entistä paremmat mahdollisuudet sisällyttää opintoihinsa yritysopintoja, taito- ja taideaineita sekä kieliä. Pilottoimme verkkosivujen ristiinopiskelutarjonnan hakutoimintaa. Kaupungin yhteisen tarjonnan sisältävä toiminnallisuus valmistuu vuonna 2026.

Toivon pedagogiikka

Lukioissamme jatkettiin opiskeluhoillon kanssa toivon pedagogiikan lähestymistavan tuomista osaksi lukioiden arkea. Systematisoimme mm. liikkumisen ja kaverisuhteiden puheeksiottoa ja koulutimme henkilöstöä.

Aloitimme Helsingin yliopiston kanssa Matikkailo-tutkimusprojektin, jossa kehitetään tutkimusperustaisia pedagogisia ratkaisuja hyvinvoinnin ja matematiikan oppimisen tueksi. Tutkimuksessa on mukana yli 1 000 opiskelijaa seitsemästä lukiostamme.

Saimme Työsuojelurahastolta kehittämisrahoitusta hankkeeseen, jossa kehitetään toivon kulttuuria vahvistava johtamismalli. Toteutus perustuu yhteiskehittämiseen rehtorien, opettajien ja opiskeluhoillon ammattilaisten kanssa.

Jatkoimme johtajille ja opettajille suunnattua Toivon pedagogiikan aamukahvit-webinaarisarjaa.

Englanninkielinen lukiokoulutus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi syksyllä 2025 Helsingin kaupungille englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämisluvan. Koulutus toteutetaan Helsingin kielilukiassa syksystä 2026 lähtien. Ensimmäisen kerran englanninkielinen ylioppilastutkinto voidaan suorittaa syksyllä 2028.

Oppimisen tuen uudistus

Lukiokoulutuksen oppimisen tuen lakiuudistus astui voimaan 1.8.2025. Valmistauduimme uudistukseen vahvistamalla lukioiden henkilöstön osaamista oppimisen tuen henkilöstökoulutuksilla. Koulutuksia jatketaan vuonna 2026.

Opetushallituksen rahoittamissa lukion oppimisen tuen hankkeissa kehitimme tuettuja oppimisympäristöjä, kielellistä tukea, tuen tarpeen ennakoinnin ja tunnistamisen välineitä, moniammatillista yhteistyötä sekä vertaisoppimisen hyödyntämisen tapoja. Tuotimme moniammatillisesti Neuromoninaisuuden huomioiminen lukio-opetuksen arjessa -materiaalin aineenopettajien tueksi. Hyödynsimme ristiinopiskelun PhotoVoice -opintojaksoja, joissa opiskelijat kertoivat kuvallisen ilmaisun keinoin ajatuksiaan oppimisen tuesta, paineista ja odotuksista.

Pedagoginen kehittäminen

Aloitimme vuoden 2025 kaupungin lukioiden yhteisellä juhlaseminaarilla, joka päätti yli kaksivuotisen Lukioiden laatu- ja saavutettavuus -hankkeen. Seminaarissa esiteltiin laatutyön kehittämisen lisäksi lukioidemme omaa pedagogista kehitystyötä ja opiskelukyvyn edistämiseen liittyviä kokeiluja.

Siirsimme lukuvoisisuunnitelman uudelle digitaaliselle alustalle ja uudistimme sen sisältöä. Kehitystyö jatkuu käyttökemusten ja palautteen perusteella.

Kehitimme edelleen laadun arvioinnin työkalua, joka otetaan käyttöön 2026. Tämän jälkeen laatutyökalun laatutekijät arvioidaan aina strategiakauden aluksi. Väliarviointi tehdään strategiakauden puolessa välissä.

Selvitimme ammatillisen ja TUVA-koulutuksen kanssa opiskelijoiden ja opettajien toiveita painetuista ja digitaalisista oppimateriaaleista laajalla kyselyllä sekä työpajassa. Selvityksen tulosten perusteella oppilaitoksia ohjataan lisäämään painettujen oppimateriaalien käyttöä ja huomioimaan opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita.

Helsingin verkkolukiassa oli tarjolla noin 390 verkko-, etä- ja lähiopetuksen opintojaksoa. Aloimme tarjota uusina oppiaineina kotitaloutta, käsityötä, mediaa, tanssia ja teatteria. Näissä aineissa aloitti taito- ja taideaineiden vastuupettajat, jotka tukevat opinto-ohjaajia opiskelijoiden valinnoissa, avustavat muualla suoritettujen opintojen hyväksiluvussa ja suunnittelevat opintotarjontaa. Osassa näistä aineissa on myös lukiodiplomien suorittamismahdollisuus kaikille kaupungin toisen asteen opiskelijoille. Tarjosimme myös Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kursseja.

Vahvistimme opiskelijoiden hyvinvointia edistämällä liikkumista eri tavoin. Liikkumisen edistämistyö tavoitti opiskelijat hyvin: liikkumisen asiantuntijoiden järjestämässä yksilö- ja ryhmäliikunnassa oli vuoden aikana yli 30 000 käyntikertaa. Asiantuntijoiden työn painopiste oli opiskelijoiden istumisen tauottaminen oppitunneilla.

Teimme LMI-mallin eli liikkumisen edistämisen mini-interventiomallin systemaattista jalkautusta lukioihin. Koulutimme sen käyttöön opiskelu- ja hyvinvointiryhmät, opinto-ohjaajat ja erityisopettajat ja puhuimme LMI-mallista ja liikkumisen edistämisestä kaikkien lukioiden opettajille. LMI-keskusteluja käytiin opiskelijoiden kanssa yhteensä 1 326 kertaa. Tehostimme liikkumisen edistämisen huoltajaviestintää järjestämällä kaksi etähuoltajailtaa. Niissä esittelimme erilaisia liikkumisen mahdollisuuksia nuorille Helsingissä.

Loimme lukioiden kulttuurikasvatuksen koordinaattoriverkoston, jossa on jäsen jokaisesta lukiostamme. Verkostossa käsittelemme yhteisiä teemoja, kuten taito- ja taideaineiden opetusta ja lukio-diplomien kehittämistä.

Koulutimme jokaisesta lukiosta opettajia ylioppilastutkinnon uuden Abitti2-koejärjestelmän käyttöön.

Jatkoimme lukioiden opiskelijaneuvosto-toimintaa. Opiskelijat pääsivät tilaisuuksissa keskustelemaan lukiokoulutuksen päällikön ja asiantuntijoiden kanssa ajankohtaisista asioista kuten n asujaisista ja oppimisen tuesta.

Laadimme huoltajayhteistyön oppaan lukioille. Oppaassa on huomioitu maahanmuuttotaustaisten huoltajien tavoittaminen. Oppaan viestintämateriaalit ovat suomen- ja englanninkielisiä, mutta joistakin on tehty versioita mm. arabian, somalin ja venäjän kielille.

Tuotimme materiaalipaketin, joka liittyy kulttuuristen kasvatus- ja kurinpitomatkosten ennaltaehkäisyyn ja niihin puuttumiseen. Materiaali on suunnattu lasten ja nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille. Tavoitteena oli antaa henkilöstölle tukea arjen työhön sekä selkeät ja yhtenäiset toimintaohjeet eri toimialoille, jotta ammattilaiset tunnistavat ilmiöön liittyvät riskit ajoissa.

Paransimme turvallisen lukuvuoden aloitukseen liittyvää viestintää ja teimme pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa yhteistyötä. Viestintä keskittyi nasujaisperinteen ja puistobileilmiön lieventämiseen.

Valtakunnallista vaikuttamista

Olemme lausuneet vuoden aikana useampiin vuonna 2026 voimaan tuleviin laki- ja opetussuunnitelmamuutoksiin mm. opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen 6 §:n muuttamisesta, toisen asteen lukuvoosimaksuista EU- ja ETA-maiden ulkopuolisille opiskelijoille sekä lukion opetussuunnitelman perusteiden muuttamisesta liittyen oppimisen tukeen ja erityisopetukseen.

Olemme tehneet valtakunnallista vaikuttamista lukiokoulutuksen lainsäädäntöön, seuraavaan hallitusohjelmaan ja rahoitukseen liittyen yhdessä Kuntaliiton, pääkaupunkiseudun toisen asteen johdon sekä yhdeksän suurimman lukio-koulutuksen järjestäjän kanssa.

Kuulumme valtakunnalliseen englanninkielistä lukiokoulutusta kehittäväan verkostoon ja vastaamme valtakunnallisen pääsykokeen laatimisesta yhdessä Englantilaisen koulun kanssa.

Haimme lukiokoulutuksen valtakunnallisia kehittämistehtäviä yhteensä viiteen lukioon, joilla on entuudestaan opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä erityinen koulutustehtävä. Kehittämistehtävät myönnettiin meille kuvataiteessa (Tölö gymnasium) ja musiikissa (Sibelius-lukio ja Tölö gymnasium).

3.4 Stadin ammattiopisto

Valmistauduimme vuonna 2026 tapahtuvaan kampusrakenteen päivitykseen (Stadin AO 2.0). Päivitystä on suunniteltu yhteisöllisesti koko henkilöstön sekä opiskelijoiden voimin. Pääsimme mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnanohjauksen kokeiluun, joka on aikavälillä 1.1.2026-31.12.2033. Lisäksi valmistauduimme ammatillisen koulutuksen rahoitusasetuksen muutokseen, joka astuu voimaan 1.1.2026.

Stadin ammattiopisto (Stadin AO) on Suomen suurin ammatillista peruskoulutusta, täydennyskoulutusta, oppisopimuskoulutusta ja TUVA-koulutusta järjestävä oppilaitos, jossa voi opiskella 63:en eri tutkintoon. Stadin AO:n 14 toimipaikkaa sijaitsevat eri puolilla Helsinkiä, ja vuonna 2025 opiskelijavirtauma eli kaikkien oppilaitoksessa vuoden aikana opiskelevien opiskelijoiden määrä oli 26 224 (24 722 vuonna 2024) opiskelijaa.

Tutkintoon valmistavassa TUVA-koulutuksessa yhteishaun aloituspaikkoja oli 480 (460). Vuonna 2025 erityisen tuen suunnitelmia tehtiin 25 %:lle kaikista opiskelijoista. Vieraskielisiä (muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvia) opiskelijoita kokonaisopiskelijamäärästä oli 48 %. Opiskelijat olivat pääosin aikuisia: 80,5 % opiskelijoista oli täysi-ikäisiä (18 vuotta täyttäneitä) ja 19,5 % 16–17-vuotiaita.

Suuri muutos tehdään yhdessä

Vuonna 2025 rakensimme tulevaa toimintamalliamme. Työ tehtiin laajasti henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa yhdessä, mikä on olennaista mittavan muutoksen onnistuneessa läpiviennissä. Päivitetystä toimintamallista käytämme uudenlaista, kolmen kampuksen mallia. Lisäksi vuoden aikana yhtenäistimme Stadin AO:n pedagogisia toimintamalleja sekä otimme käyttöön tekoälyavusteisen kielikartoituksen hakijapalveluissa.

Uusi, vuoden 2025 lopulla valmistunut Roihupellon kampus kokoaa yhteen eri tutkintoja ja tuhansia eri puolilla Helsinkiä opiskelevia ja työskenteleviä ihmisiä. Roihupellon kampus on suurin Helsingissä koskaan rakennettu oppilaitosrakennus (44 000 m²) ja sen tiloihin mahtuisi kolme keskuskirjasto Oodia. Vuoden aikana valmistauduttiin myös muuttoon Savonkadulta Nilsiänsäädän uuteen toimipaikkaan, joka tapahtuu alkuvuodesta 2026. Vuoden 2025 päätteeksi Stadin AO luopui Abraham Wetterin tien, Savonkadun, Sturenkadun, Valuraudankujan ja Vuokkiniemenkadun toimipaikoista sekä Malmin lentokentän ajoalueesta. Luovutetut tilat olivat yhteensä n.70 000 m².

Tavoitteet saavutettiin

Ristiinopiskelun laajentamiseen liittynyt sitova tavoite saavutettiin yhdessä lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön kanssa. Suoritusmäärätavoite ylitettiin, ja Stadin AO:n opiskelijat suorittivat aktiivisemmin erityisesti lukion aineenopintoja. Ristiinopiskeluun kannustettiin muun muassa selkeyttämällä jatko-opintovalmiuksia ja työelämätaitoja vahvistavia opintokokonaisuuksia sekä ohjausta. Stadin AO täydensi ristiinopiskelun tarjontaa erityisesti yrittäjyysopinnoilla ja yrittäjyysteemaisilla tapahtumilla. Lukiokoulutuksen ja Stadin AO:n yhteistyötä pilotoitiin yrittäjyyden ohella muun muassa kuvallisen ilmaisun opintojaksoilla, minkä lisäksi opiskelijoita ja opettajia tuotiin yhteen erilaisissa työpajoissa. Ristiinopiskelun kehittämistä jatketaan saadut kokemukset huomioiden. Vetovastuu organisoinnista oli Stadin AO:n yrittäjyystiimillä, joka on kehittänyt yrittäjämäistä toimintatapaa jo useita vuosia. Malli toimi tehokkaasti, minkä perusteella jatkamme ja laajennamme sen käyttöä ottamalla myös kestävä kehityksen ja ennakoitavuuden opetuksen sen piiriin.

Lisäksi Stadin AO:n tavoitteena (kaupunkiyhteinen tavoite) oli, että oppisopimuskoulutuksen osuus valtionosuusrahoitteisesta kokonaiskoulutuksesta on vähintään 17,3 %. Tavoitteeseen päästiin.

Vuonna 2025 henkilöstö vastasi Fii-lari-kyselyyn. Kyselyyn vastasi 71 % henkilöstöstä, joka oli seitsemän prosenttia enemmän kuin edellisellä kerralla kaksi vuotta sitten. 90 % henkilöstöstä koki, että työllä on merkitystä, 82 % koki tietävänsä, mitä häneltä työssä odotetaan ja 79 % henkilöstöstä on innostunut työssään. Heikkoutena kyselyssä ilmeni, että 22 % henkilöstöstä koki, että ylemmän johdon toiminta on johdonmukaista ja että ylempi johto saa organisaation toimimaan yhdessä asettamiensa tavoitteiden suuntaan. Tulosten perusteella vuodelle 2026 on laadittu toimenpiteet, joiden vaikutuksia arvioidaan ja mittarina on, että ylemmän johdon sekä esihenkilön esihenkilön toiminnan tulokset paranevat syksyn 2025 tuloksista.

Roihupellon kampus on suurin Helsingissä koskaan rakennettu oppilaitosrakennus ja sen tiloihin mahtuisi kolme keskuskirjasto Oodia.

Valtakunnallista ja kaupunkitasoista vaikuttamista

Vuoden aikana teimme paljon töitä lausuntojen antajana hallitusohjelmaan liittyvien kasvatus- ja koulutusasioiden asiantuntijana. Meiltä pyydetty lausunnot koskivat muun muassa uusia tutkinnon perusteita ja oppimisen tukea, joihin on suunnitteilla lakimuutoksia. Huomioimme lausunnoissa laajasti eri toimijoiden näkökulmia, ja verkostomainen työtämme vahvistui. Olimme mukana AVI:n työ- ja elinkeinoministeriön erilaisissa työryhmissä ennakkointiin liittyvissä teemoissa.

Helsingin kaupunki aloitti pilotin valmistelun kuntouttavasta opetuksesta. Kyseessä on malli, jossa yhdistettäisiin hyvinvointialueiden palveluita, työpajatoiminnan sisältöjä sekä ammatillista koulutusta. Kuntouttava opetus olisi matalan kynnyksen lisä kuntouttavan työtoiminnan ja erityisoppilaitosten tarjoamien palveluiden rinnalle.

Lisäksi vuoden aikana aloitimme yhteistyössä Ohjaamon, oppi-tiimin ja kaupungin lukioiden kanssa rakentamaan selkeää kokonaisuutta alle 30-vuotiaiden helsinkiläisille nuorille työnimellä ”Nuorten turvaverkko Helsingissä”.

Tunnuksesta hienosta työpajatoiminnasta Into ry:n (Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry) hallitus myönsi vuonna 2025 Stadin AO:n Nuorten työpajoille kolmen tähden laatumerkin.

Teimme yhteistyötä Helsingin kaupungin sisällä esimerkiksi henkilöstön saatavuuden parantamiseksi etenkin kaupungin työvoimapula-aloilla. Helsingin työllisyyspalveluiden kanssa yhteistyötä on tehty muun muassa työllisyyttä edistävien koulutuspalveluiden ja asiakasohjauksen parissa. Yksittäisiksi esimerkeiksi yhteistyöstä voi nostaa työllisyyspalveluiden kanssa yhdessä suunnitellut Stadin AO:n toteuttamat ammatilliset lyhytkoulutukset nopean työllistymisen edistämiseksi, jotka ovat edellyttäneet yhdessä tehtävää vahvaa yritys yhteistyötä.

Konkreettisimmin tämä näkyy työllisyyspalveluiden, Stadin AO:n ja Helsingin telakan välisessä yhteistyössä, kun telakalle on jäänmurtajataruusten myötä syntynyt osaaajatarpeita etenkin ammatitaitoisista hitsaajista, putkiasentajista, sisustajista ja sähköasentajista. Stadin AO:n toteuttamat koulutukset on sovittu toteutettavan rekrytoivina koulutuksina, joiden kohderyhmänä ovat työttömät ja työttömyysuhan alla olevat työnhakijat, joilla on valmiuksia ja kiinnostusta telakan työtehtäviin. Ensimmäiset koulutukset alkavat helmikuussa 2026.

Mukana kansallisissa hankkeissa

Vuonna 2025 päättyneessä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa oppimisen tuen kehittämishankkeessa tavoitteena oli selkeyttää ja kehittää oppimisen tukea ammatillisessa koulutuksessa. Helsingissä kehitimme erityisen tuen malleja, kuten Majakka-mallin, joka edistää opiskelijoille työpaikalla annettavaa yhteisöllistä tukea työssäoppimisjaksojen onnistumiseksi.

Osana Stadin AO:n kestävä tulevaisuuden ohjelmaa jatkoimme tulevaisuuslukutaidon hanketta vuonna 2025. Kumppanimme on Lasten ja nuorten säätiö. Hankkeessa tuotettiin vuoden 2025 aikana valmis ammatilliseen koulutukseen suunnattu tulevaisuuden lukutaito-opetuskokonaisuus, joka on käytettävissä avoimesti kaikille ammatillisen koulutuksen järjestäjille.

Muita merkittäviä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamia hankkeita vuonna 2025

Opetus- ja kulttuuriministeriön strategia-rahoituksella toteutettava Strapetsi-hanke keskittyi strategisen ja pedagogisen toiminnan johtamisen kehittämiseen ammatillisessa koulutuksessa. Tavoitteena oli parantaa koulutuksen vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta.

Strategiarahoituksella toteutettiin myös ammatillisen koulutuksen järjestäjien valtakunnallinen Digikyvykkyys-hanke, joka edisti koulutuksen digitalisaatiota ja kehitti järjestäjien digikyvykkyyttä. Kyseisen hankkeen puitteissa pilotoitiin tekoälyä hyödyntävää Ostubottia osaamisen tunnistamien apuvälineenä.

Vuoden aikana toteutettu Vierko-hanke kehitti kotimaisten kielten opetuksen tarjontaa ja laatua ammatillisessa koulutuksessa heille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi.

3.5 Helsingin suomenkielinen työväenopisto

Perustaitoja, kotoutumisen tukea ja kulttuurielämyksiä - vilkas vuosi opistolla.

Tarjosimme vuonna 2025 Helsingin työväenopistossa kaupunkilaisille yhteensä 109 207 (109 022 vuonna 2024) tuntia opetusta. Kurssellamme ja luennoillamme oli vuoden aikana 99 847 (95 389) osallistujaa. Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunteja vuonna 2025 pidettiin 3 869 (3 712) tuntia. Kaikista opiskelijoista oli vieraskielisiä 19,2 % (19,3 %).

Kurssien kysyntä säilyi korkealla tasolla ja edelleen suosituimmille taito- ja taideaineiden kurssseille oli pitkät jonot. Myös vieraiden kielten kurssilaisten määrä jatkoi selkeää kasvuaan. Opiston yhteisenä teema oli matka, mikä näkyi monilla kurseilla ja luennoilla.

Kaupungin toisen asteen opiskelijoiden ristiinopiskelumallia kehitettiin yhdessä kaupungin järjestämän lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kanssa. Laajensimme työväenopiston ristiinopiskelutarjontaa, pilotoimme TUVVA-opiskelijoille suunnattuja suomen kielen opintoja ja kehitimme ilmoittautumiskäytänteitä. Tarjonta tukee erityisesti taito- ja taideaineiden opiskelua. Luovien aineiden lisäksi opiskelijat ovat suosineet erityisesti hygieniosaamiskoulutusta sekä harvinaisempien kielten kursseja.

Kaupungin alueellisten kulttuurikeskusten visio valmistui keväällä ja loppuvuoden ajan visiota on lähdetty toteuttamaan talojen palvelujen yhteistyönä. Työväenopisto on osallistunut talojen toiminnan suunnitteluun ja yhteistuottajien rekrytointiin. Opiston rooli keskusten yhteisessä toiminnassa vaatii kuitenkin vielä tarkennusta ja yhteistä keskustelua.

Opiston sinfoniaorkesteri, Helsinginkadun filharmonikot, täytti 80 vuotta. Juhlavuoden päätapahtuma oli konsertti loppuunmyydyssä Musiikkitalossa toukokuussa. Orkesteri esitti yhdessä kuorojen ja solistien kanssa Beethovenin 9. sinfonian. Muita vuoden suuria tapahtumia olivat uudet Kierrätyslauantai 25.1. ja Yöväen messut –kauhutapahtuma 8.11. sekä toista kertaa järjestetty Sivistyksen yö 27.2. ja jo perinteeksi muodostunut Valoa ja iloa –joulutapahtuma 29.11.

Syvensimme Helsingin työllisyyspalveluiden kanssa yhteistyötä. Ohjasimme opiston suomen kielen kurssille ja digitaalisten kurssien työllisyyspalveluista työttömiä, joille kurssit olivat maksuttomia. Oikean tasoiselle kurssille ohjaaminen tehtiin opistossa. Työllisyyspalvelujen lakiuudistuksen myötä vieraskielisten kotivanhempien KOTIVA-kurssille ohjaaminen siirtyi työllisyyspalveluille.

Samalla samalle kohderyhmälle suunnatut yhteiskuntataidon ryhmien opetussällöt muutettiin monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta annetun asetuksen mukaisiksi. Yhteiskuntaorientaatiota tarjottiin somaliksi, arabiaksi, englanniksi ja venäjäksi.

Hankerahoituksen avulla pystyimme kehittämään perustaitojen opetusta. Opisto sai ensimmäisen kerran rahoitusta Jatkuva oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselta. Tällä tuotettiin maksuttomia Uudista digitaivosi –kurssia ja annettiin opinto-ohjausta. Keväällä käynnistyi myös Erasmus+ -hanke Rescale, jossa kehitämme eurooppalaisten kumppanien kanssa malleja uusien taitojen opetukseen. Hankkeeseen liittyvä koulutuspilotti toteutetaan keväällä 2026.

Opistotalon julkisivu- ja kattoremontti alkoi kesällä ja aiheutti monia muutoksia opetukseen. Talon 4. kerroksen opetus siirrettiin väistötiloihin Pengerkatu 5:een. Pääosin toiminta jatkui kuitenkin opistotalolla remontista huolimatta.

3.6 De svenskspråkiga tjänsterna

År 2025 uppnådde vi våra centrala strategiska mål, vi utvecklade tjänsterna och tacklade utmaningar i verksamhetsmiljön.

År 2025 fanns det i genomsnitt 2 386 (2 356) barn på de svenskspråkiga daghemmen, inom förskoleundervisningen och inom den svenskspråkiga familjedagvården. Inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen ökade antalet elever till 4 254 (4 216). På de svenskspråkiga gymnasierna uppgick antalet studerande till 1 417 (1 377). Det svenska arbetarinstitutet Arbis erbjöd 22 980 (22 676) timmar undervisning på 1026 kurser och föreläsningar med totalt 15 650 (16 000) deltagare.

De svenskspråkiga tjänsterna uppnådde de bindande målen för sektorn. Bindande mål för år 2025 var att främja läsfärdigheten inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen. Inom gymnasieutbildningen och den fria bildningen att minska skillnader i ungdomarnas funktionsförmåga och framtidsutsikter mellan olika befolkningsgrupper. Barnets färdigheter inom språkinläring och läsförmåga förstärktes inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen. Inom den grundläggande utbildningen främjades läsivern och utvecklingen av läsfärdigheten systematiskt som en del av skoldagen. Indikatorns målvärde för samtliga var minst 90 % vilket uppnåddes.

Möjligheten till korsstudier utvidgades och etablerades som en del av verksamheten, studieutbudet breddades och kursutbudet ökades och utvecklades utifrån responsen inom gymnasieutbildningen och fria bildningen. Indikatorns målvärde var att antalet kurser skulle öka med minst 20 % och detta mål uppnåddes inom gymnasieutbildningen och fria bildningen.

Åtgärder år 2025

Vi fortsatte vårt arbete med läsförmågan inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen genom att tillsammans fokusera på läsning och föra gemensamma diskussioner om ämnet. Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen ordnades lärarträffar med temat läsfärdigheter och läsglädje, temahelheter och arbete med läsning, språk, rörelse och inklusion samt uppdateringen av förskolans nya läroplan. Inom den grundläggande utbildningen fortsatte samarbetet tillsammans med förbundet Hem och Skola. Syftet var att stärka och fördjupa samarbetet mellan skolorna och hemmen. Vi fokuserade på att arbeta tillsammans med läsfrämjande, vilket var temat på en av de gemensamma träffarna som arrangerades året innan.

År 2025 fortsatte antalet barn inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken att öka. I jämförelse med året innan ökade antalet i genomsnitt med 30 barn. Under 2025 grundades två nya daghem och ett daghem flyttades till nya daghemslokaler. Servicenätet granskades med tanke på servicebehovet under kommande år. Antalet enhetens speciallärare inom småbarnspedagogiken ökades med 5 under 2025, vilket har förstärkt det specialpedagogiska stödet för barnen med olika stödbehov. Inom

den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen satsade vi på att effektivisera användningen av lokalerna genom ökad användning av gemensamma lokaler.

Samarbetet med stadens sysselsättningstjänster utvecklades för att främja sysselsättningen. Sysselsättningen främjades genom ökad utbildning som leder till läroavtal och utbildning i arbetssökning och i digitala färdigheter samt effektivisering av utbildningsrådgivningen och studiehandledningen.

Utmaningar och åtgärder i verksamhetsmiljön

Verksamhetsmiljön fortsatte att förändras snabbt. Samhällsfenomen, såsom ungas bristande ork och störande beteende i grupp och skolfrånvaro, syntes i skolornas vardag också inom de svenskspråkiga tjänsterna. Vi tacklade de utmaningar som vår personal stod inför när det gäller hantering av olika situationer bland annat genom att ordna säkerhetsfortbildningar, upprätta beredskapsplaner och samarbeta med stadens olika aktörer, såsom polisen och social- och hälsovårdstjänsterna. Åtgärder genomfördes på alla organisationsnivåer, från daghem till skolor, samt på sektors- och stadsnivå.

Utvecklingen av undervisningen och samarbete

Till följd av en lagändring förändrades stödet för lärande för förskoleundervisningens, den grundläggande utbildningens och gymnasieutbildningens del. Syftet med förändringarna i stödet för lärande var att göra stödformerna tydligare och enhetligare. Alla barn, elever och studerande har rätt att lära sig och få stöd under hela sin lärtig och ska erbjudas i ett tidigt skede och proaktivt. Inom sektorn ordnades ett gemensamt infotillfälle för vårdnadshavarna.

Inom förskoleundervisningen har personalens kunnande stärkts gällande pedagogisk dokumentation samt stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisningen. Det ordnades pedagogiska träffar inom temat pedagogisk dokumentation och nådde 400 i personalen, dessutom hade vi en processutbildning om stöd för lärandet för lärarna inom förskoleundervisningen, speciallärarna och enhetens speciallärare samt daghemsföreståndarna.

Inom grundläggande utbildningen ordnades en läroplansdag för ledningsgrupperna där de var delaktiga i förmandet av den kommunala läroplanen, och en fortbildningshelhet på två dagar för ledningsgrupper om att leda verksamhetskulturförändringen angående stödet. Samt två fortbildningsdagar för speciallärare och specialklasslärare.

Inom gymnasieutbildningen ordnades en fortbildningseftermiddag för hela personalen och nådde i genomsnitt 100 deltagare, både ämneslärare, speciallärare, psykologer, kuratorer, motionscoach och rektorer. Programmet handlade om stöd för lärande, om vilka aspekter som påverkar lärandet hos studerande och om vilka stödåtgärder som fungerar.

Vi satsade på positiv pedagogik ("Se det goda") inom småbarnspedagogiken genom att särskilt fokusera på det goda. Responsen tyder på att välbefinnandet i arbetsgemenskaperna ökade som ett resultat av satsningen. I personalenkäten Fiilari 2025 framkom att medarbetarnas förhållande till arbetets framtid har förbättrats och även viljan att rekommendera arbetsgivaren har ökat inom de svenska tjänsterna. Ledarskapet upplevdes som bra och ledarskapslöftet förverkligats i det dagliga arbetet. Arbetet upplevdes meningsfullt och arbetsgemenskapen fortsättningsvis upplevs vara en styrka.

År 2025 arrangerades en utvecklingsdag om pedagogiskt ledarskap. Utvecklingsdagen var för skolans pedagogiska grupp och elevvårdspersonalen. Dagen var lyckad och responsen från deltagarna positiv. Som en del av den gemensamma målsättningen kring att stärka fostringsgemenskapen inom den grundläggande utbildningen har det arrangerats några samarbetsträffar med förbundet Hem och Skola.

Vi har fortsatt det påbörjade arbetet med att vidareutveckla gymnasiediplomet. År 2025 erbjöds studerande för första gången möjligheten att avlägga gymnasiediplomet i slöjd som ett samarbete mellan Arbis och gymnasieutbildningen. Året innan erbjöds förberedande studier för att kunna avlägga gymnasiediplomet i slöjd.

Det ordnades svenskspråkig grundläggande utbildning för vuxna på Arbis, riktad till finländare och invandrare med behov av denna utbildningsform. Antalet deltagare har ökat i den frivilliga integrationsutbildningen, liksom utbudet av sådana kurser. På Arbis fanns det en efterfrågan på i synnerhet kurser i svenska för invandrare. Utöver språkkurserna var kurserna i keramik och matlagning populärast under det gångna året. Både utbudet av motionskurser och deras popularitet fortsatte att öka.

3.7 Esi- ja perusopetuksen oppilashuolto

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 ja Helsingin kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa on määritelty, että Helsinki on maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia.

Helsingissä jokaisella oppijalla on oikeus turvalliseen opinpolkuun. Hyvinvointisuunnitelmassa tavoitteemme on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja ja vähentää eriarvoisuutta. Tavoitteiden painopisteitä ovat mielen hyvinvointi, harrastaminen ja vapaa-aika, liikkuminen, terveelliset elintavat sekä hyvät väestösuhteet ja turvallinen ja kaunis kaupunki. Helsingissä painotetaan oppijoiden yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden edistämistä, osallisuuden vahvistamista sekä liikkumisen edistämistä osana kokonaisvaltaista hyvinvointityötä.

Vuonna 2025 edistimme kaupungin strategian ja oppilas- opiskeluhoitolain mukaista opiskeluhoitosuunnitelman kohtia mm. turvallista oppimisyhteisöä sekä palveluketjujen ja hoitoon pääsyn selkiyttämistä.

Uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönotto

Vuoden 2025 alussa Aura-asiakastietojärjestelmä vaihtui Apottiin. Siirtymää suunniteltiin yhteistyössä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä oppilashuollon henkilöstön koulutustoiveiden pohjalta. Hyvällä ennakkoinnilla käyttöönotto sujui erinomaisesti.

Oppimisen tuen uudistus, keskittymättömän lapsen hoitopolku, terapiatakuu

Oppimisen tuen uudistus tuli voimaan esi- ja perusopetuksessa 1.8.2025. Oppilashuolto on tehnyt kiinteästi yhteistyötä pedagogisen tuen yksikön kanssa asian tiimoilta. Pedagogisen tuen yksikkö on ollut perehdyttämässä oppilashuollon kuraattoreita ja psykologeja lakiuudistukseen. Kiinteää yhteistyötä jatketaan myös vuonna 2026.

Vuoden 2025 aikana olemme oppilashuollossa kehittäneet keskittymisen haasteiden toimintamallia. Malli on kehitetty vastaamaan suureen määrään keskittymisen vaikeuksien selvitystarpeita oppilas- ja terveydenhuollossa. Huomioimme sen suunnittelussa palveluketjun kaikkia vaiheita aina koululääkärien tarvitsemaan tiedonkeruuseen ja käypähoitosuosituksen asti. Toimintamalli sisältää oppilaiden arjen toimintakyvyn tukemiseen tähtäviä interventioita myös perheiden toteuttamina ja

se tähtää laadukkaan tiedonkeruun ja -arvioinnin rinnalla muutokseen oppilaan keskittymisen haasteiden eri osatekijöiden suhteen. Toimintamalli on rakennettu tiiviissä yhteistyössä kouluterveydenhuollon kanssa. Mallia jatkokehitetään ja jalkautumista tehostetaan Kirjo- hankkeen kautta.

Lasten ja nuorten terapiatakuu tuli voimaan 1.5.2025. Oppilashuolto on ollut mukana suunnittelemassa ja sen myötä toteuttamassa takuun toteuttamista Helsingin osalta. Terapiatakuu ei kumoa muita lasten ja nuorten hoitoon pääsyä määritteleviä lakeja ja asetuksia.

Apunappi

Otimme lasten ja nuorten toiveesta alkunsa saaneen Apunapin käyttöön syksyllä 2025. Se on luotu helpottamaan lasten ja nuoret yhteydenottoa ammatilaisiin. Ensivaiheessa mukana on ollut yläasteikäiset, mutta tarkoituksena on laajentaa palvelua koskemaan myös alakouluikäisiä lapsiin kuluva vuoden aikana. Apunapin kautta lapsi ja nuori saa yhteyden oman koulun kuraattoreihin, psykologeihin ja terveydenhoitajiin sekä nuorille tarkoitettuihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Osa oppilashuollon kuraattoreista ja psykologeista on jatkanut myös chat-päivystämistä kolmena päivänä viikossa.

Yhteistyön vahvistaminen

Olemme tiivistäneet entisestään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa esimerkiksi tarjoamalla henkilöstölle mahdollisuuden tulla tutustumaan oppilashuollon yhteistyötahoihin. Esillä tapahtumassa olivat mm. lastenpsykiatria, perheneuvola, lastensuojelu, sosiaaliohjaus, oppimisen tuen yksikkö ja vapaa-ajan palvelut.

Olemme mallintaneet psykologi- ja kuraattorityön sisältöä ulospäin kuvamalla, mitä menetelmiä ja välineitä on olemassa, miten saadaan tasalaatuisuutta kehitettyä ja miten työstä saadaan näkyvää. Lisäksi olemme järjestäneet neljä teemallista luentoa (oppilashuollon työnkuvan mallintaminen, yhteisöllisen työn merkitys ja menetelmät, kannatteleva työ, keskittymisen haasteiden selvitys) toiminnastamme yhteistyökumppaneille. Yhteisöllisen työn menetelmäpankki valmistui ja olemme jakaneet sen oppilashuollon henkilöstölle kuin myös opettajien käyttöön hyödynnettäväksi.

Hanketyö

Helsingin sovittelutoiminta ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteuttavat Kadulta sovitteluun – Monitoimijainen sovittelu katuväkivallan ehkäisemiseksi -hanketta (2025–2027).

Hankkeessa kehitetään monitoimijaista sovitteluyhteistyötä laajan yhteistyöverkoston kanssa sekä uudenlaisia restoraatiivisia käytäntöjä vastaamaan paremmin nuorten katuväkivaltaan. Hankkeessa vahvistetaan sovittelutoiminnan, koulujen, oppilaitosten, lastensuojelun sekä poliisin yhteistyöprosesseja nuorten konfliktien käsittelyn tueksi, yhteensovitetaan poliisin esitutkinnan ja ankuritoiminnan sekä sovittelutoiminnan yhteistyöprosesseja nuorten rikosten käsittelyn nopeuttamiseksi ja kehitetään sekä arvioidaan restoraatiivisia käytäntöjä, kuten laajennettua sovittelua (conferencing), katuväkivaltaan puuttumisessa ja sen uusiutumisen ehkäisemisessä. Hanketta toteutetaan pääasiassa Helsingin viidellä kaupunkiudistusalueella.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Henkilöstön osaamisen kehittämistä jatkettiin esimerkiksi kognitiivisanalyttisen lyhytterapian perusteet -koulutuksilla. Kuraattoreille tarjottiin systeemisen lähestymistavan kolmen koulutuskerran kokonaisuus. Lisäksi henkilöstö on koulutautunut terapiat etulinjaan tarjoamaan koulutustarjontaan.

Vuoden 2025 pystyimme turvaamaan lakisääteiset palvelut henkilöstön saatuuden parantuneella tilanteella.

3.8 Toisen asteen opiskeluhoito

Vuonna 2025 vahvistimme oppijoiden hyvinvointia painottamalla yhteisöllisyyttä, kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallisuutta.

Toisen asteen opiskeluhoitoon palvelukokonaisuuteen kuuluvat kuraattori- ja psykologipalvelut ja oppivelvollisuuden tuen palvelut. Edistimme palvelukokonaisuudessamme Helsingin kaupungin strategisia tavoitteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman sekä opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti. Yhteisöllisellä, ennakoivalla ja resursiivisella opiskeluhoitotyöllä tuimme hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista ja eriarvoisuuden vähentämistä Helsingissä.

Jatkoimme hyvinvointityön viemistä rakenteisiin

Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla tarkoitetaan koko oppimisyhteisöä tukevaa, ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä, joka on opiskeluhoitoon ensisijainen toteuttamismuoto. Vuonna 2025 jatkoimme pitkäjänteisesti yhteisöllisen työn kohdentamista vuoden 2024 vaikuttavuuden arvioinnin pohjalta tunnistettuihin menetelmiin. Näitä olivat hyvinvointikahvilatoiminta, arvostava kohtaaminen, ryhmäyttäminen, turvallisen yhteisön pelisäännöt ja yksinäisyyden ehkäiseminen.

Kuraattoripalveluissa työskentelimme aktiivisesti yksilö-, ryhmä- ja yhteisötasolla tukien oppijoiden opiskelukykyä, vahvistaen toimijuutta ja osallisuutta sekä rakentaen hyvinvoivaa ja turvallista oppimisyhteisöä. Rakenteellista sosiaalityötä toteutettiin kohdentamalla työtä tunnistettuihin ilmiöihin. Kokosimme ilmiötietoa systemaattisesti ja nostimme sitä esiin tiedolla johtamisen tueksi kaupunkiyhteisössä työssä. Psykologityössä painopiste oli pitkälti yksilötyössä mielenterveyden haasteiden yleisyyden vuoksi. Psykologit työskentelivät myös aktiivisina yhteisön kehittäjinä ja psyykkisen hyvinvoinnin sekä turvallisuuden rakentajina oppilaitoksissa.

Yksilökohtaisen opiskeluhoitoon palveluissa vastasimme vaikuttavasti oppijoiden hyvinvoinnin tarpeisiin. Psykologien ja kuraattorien kokonaisvaltainen ja monipuolinen varhainen tuki ehkäisi useiden ongelmien pahenemista. Lisäsimme oppijoiden osallisuutta ottamalla käyttöön palautetietoisien työtavan (FIT). Työtavan avulla asiakkaan yksilölliset tarpeet tulevat kuulluksi ja niihin voidaan vastata seuraavilla tapaamisilla paremmin. Psykologityössä painopiste oli edelleen pitkälti yksilötyössä mielenterveyden haasteiden yleisyydestä johtuen. Psykologit työskentelivät myös aktiivisina yhteisön kehittäjinä ja psyykkisen hyvinvoinnin sekä turvallisuuden rakentajina oppilaitoksissa.

Jatkoimme Toivon pedagogiikan lähestymistavan juurruttamista lukiodien arkeen. Toivon pedagogiikka on tutkimusperustainen opetuksen ja opiskeluhoitoon yhteinen malli, joka yhdistää hyvinvointityön osaksi opetuksen rakenteita. Toivon pedagogiikalla vastasimme nuorten itsensä esiin nostamiin hyvinvoinnin tarpeisiin, kuten jaksamisen ja mielenterveyden vahvistamiseen sekä arvostavaan kohtaamiseen.

Aloitimme vanhemmuuden tuen mallin rakentamisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan (sotepe) kanssa. Tavoitimme maahanmuuttotauksia vanhempiä erilaisissa tapahtumissa, kuten Helsinki Islam Centerissä järjestämässämme usean toimialan yhteisessä vanhempaintilaisuudessa. Tarjosimme tietoa ja tukea huoltajille esimerkiksi huoltajailtojen ja videoluentojen muodossa. Rakensimme muun muassa yhteistyössä Helsingin kaupungin psykiatrian lasten ja nuorten erityisvastaanottojen kanssa psykoedukatiiviset etätapaamiset, joissa käsiteltiin ahdistus- ja mielialaoireilua nuorilla.

Kannoimme vastuuta oppivelvollisuuden toteutumisesta

Oppivelvollisuuden tuen palveluiden yksikössä varmistamme laajennetun oppivelvollisuuden toteutumisen Helsingissä. Yksikössä kehitämme oppilaitosten kanssa oppijoiden tuen palveluita ja ohjaamme kaupungin oppivelvollisuustiimin työtä. Oppivelvollisuustiimi kohtaa opintojen ulkopuolella olevat oppivelvolliset, kartoittaa nuoren tuen tarpeen, ohjaa tarvittavan tuen piiriin ja rakentaa heille opiskelupolun oppilaitoksiin. Vuoden 2025 aikana tiimi kohtasi 481 oppivelvollista nuorta.

Oppivelvollisuuden kaupunkitasoinen seurantaryhmä perustettiin lukuvuodeksi 2025–2026. Ryhmässä on edustajia kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta (kasko), kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta (kuva) sekä sotepesta. Ryhmän tarkoituksena on yhteisen vastuun kantaminen helsinkiläisistä opintojen ulkopuolella olevista oppivelvollisista nuorista.

Vahvistimme aiemmin aloitettua yhteistyötä perusopetuksen kanssa opiskeluhoitollisen tiedonsiirron prosessin selkeyttämiseksi. Sujuvalla tiedonsiirrolla varmistamme, että siirtymävaiheessa perusopetuksesta toiselle asteelle oppija saa oikea-aikaista tukea ja kiinnittyä opintoihinsa.

Toimme liikkumisen edistämisen tiiviimmin osaksi hyvinvointityötä

Panostimme liikkumisen edistämiseen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja oppimisen tukemiseksi entistä tavoitteellisemmin. Oppilaitoksissa työskentelevät liikkumisen asiantuntijat jatkoivat matalan kynnyksen liikkumismahdollisuuksien tarjoamista ympäri vuoden. Asiantuntijat kavensivat terveys- ja hyvinvointieroja kohdentamalla toimintaansa erityisesti oppijoihin, jotka liikkuvat vähän tai ovat haavoittuvassa asemassa. He tekivät tiivistä yhteistyötä opiskeluhoillon työntekijöiden kanssa nuorten mielen hyvinvoinnin haasteiden vähentämiseksi sekä opiskelu- ja toimintakyvyn vahvistamiseksi. Työllään he tukivat henkilöstöä liikkumista edistävän toimintakulttuurin vahvistamisessa sekä antoivat asiantuntijatukea aktiivisiin opetusmenetelmiin ja paikallaanolon vähentämiseen.

Toisen asteen opiskeluhoillon kuraattorit ja psykologit kouluttautuivat liikkumisen mini-interventiomallin käyttöön, ja liikkumisen puheeksiotto vakiintui osaksi asiakasprosesseja. Liikkumisen asiantuntijat toimivat opiskeluhoillon työntekijöiden tukena tässä työssä.

Vahvistimme turvallisuutta toimiala- ja kaupunkitasoisesti

Vuonna 2025 jatkoimme työtä oppilaitosten turvallisuuden ja oppijoiden hyvinvoinnin vahvistamiseksi moniammatillisella yhteistyöllä. Jatkoimme toimintamallien ja materiaalien jalkauttamista. Lähisuhdeväkivaltatyön osalta osallistuimme aktiivisesti kaupunkiyhteiseen lähisuhdeväkivallan vastaiseen työhön. Kolme kuraattoria osallistui lähisuhdeväkivallan vastaisen työn avainhenkilökoulutukseen ja kaksi kuraattoria koulutettiin avainhenkilöiden kouluttajiksi.

Lähisuhdeväkivallan tunnistaminen, puheeksiotto- ja palveluohjausosaaminen on vahvaa ja työntekijät veivät asiantuntijuuttaan oppilaitoksiin työntekijöiden käyttöön eri keinoin. Loimme kaupungin henkilöstölle materiaalipaketin ja toimintakortit kulttuurisiin kasvatus- ja kurinpitomatkoihin osana lähisuhdeväkivallan vastaista työtä yhdessä eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa.

Kuraattoripalveluidemme yksikön päällikkö johtaa ehkäisevää päihdetyötä toimialalla. Osallistuimme nopeiden toimenpiteiden toteuttamisen suunnitteluun kaupungin huumeongelman ratkaisemiseksi. Laadimme toimialalle ensimmäisen ehkäisevän päihdetyön suunnitelman ja tuotimme tukimateriaalia suunnitelman käyttöönottoon kouluissa ja oppilaitoksissa. Tuimme aktiivisesti koulujen ja oppilaitosten hyvinvointityötä ja hyvinvointiryhmien toimintaa tuottamalla materiaalia ja ohjeistuksia tunnistettujen tarpeiden mukaan. Vahvistimme sidosryhmäyhteistyötä kuvan, sote- ja poliisin ja kolmannen sektorin kanssa.

Panostimme henkilöstön asiantuntijuuden syventämiseen ja hyvinvointiin

Vuosi 2025 toi mukanaan paljon uutta työn sisältöihin, joten henkilöstöltä on vaadittu kestävyyttä ja uuden oppimista. Samaan aikaan jatkoimme pitkäjänteistä työtä toisen asteen opiskeluhoillon henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistamiseksi. Panostimme työntekijöiden ammatilliseen kehittämiseen muun muassa skeematerapian ja systeemisen työotteen koulutuksilla. Vuoden alussa kuraattorit ja psykologit siirtyivät käyttämään Apotti-asiakastietojärjestelmää. Käyttöönotto tapahtui onnistuneesti yhteistyössä sote- ja poliisin kanssa.

Terapiatakuu astui voimaan 1.5.2025. Takuun toteuttamiseksi laadittiin prosessikuvaus opiskeluhoillon ammattilaisten asiakasprosessien näkökulmasta. Mikäli asiakkaan kohdalla täyttyivät terapiatakuun kriteerit, työntekijä toteutti psykososiaalisen intervention itse tai ohjasi asiakkaan toisen palvelun piiriin. Kuraattoreillamme ja psykologeillamme on osaamista toteuttaa HOT-lyhytinterventio tai Ahdistuksen lyhytinterventio (ALI). Toisen asteen opiskeluhoiltoon perustettiin kaksi psykologin ja kaksi kuraattorin määräämää vakanssia tukemaan terapiatakuun toimeenpanoa ja siihen liittyvää palvelutarpeen arviointia.

Fiilari-henkilöstökyselyssä vahvuuk-siamme olivat kokemukset siitä, että työllä on merkitystä, esihenkilö kannustaa työyhteisön jäseniä yhteistyöhön ja henkilöstö tulee nähdä ja hyväksytyksi työyhteisössään. Olemme edelleen haluttu työpaikka, jota useat työntekijämme suosittelevat. Psykologien ja kuraattorien vakanssit ovat olleet täynnä ja henkilöstöä ei ole irtisanoutunut. Oppivelvollisuustiimiimme resursoitiin yksi uusi oppivelvollisuusasiantuntija.

4. Toimialan yhteiset palvelut

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala rakentuu neljästä palvelukokonaisuudesta sekä toimialan yhteisistä palveluista. Yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehittämispalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, oppimistilojen suunnittelu, tietohallinto sekä viestintä.

Vuoden 2025 aikana keskityimme yhteisissä palveluissa erityisesti sen äärelle, miten parhaiten toimimme toimialan eri palveluiden tukena ja strategisena kumppanina. Jatkoimme yhteistä kehittämistä rehtoreiden, koulutuspäälliköiden ja päiväkotien johtajien kanssa. Lisäsimme tapaamiskertojamme ja saimme vuoropuhelussa heidän kanssaan tärkeitä oivalluksia, miten voimme entistä paremmin yhteistyöllä kehittää toimintaamme esimerkiksi oppimistilojen suunnitteluprosesseissa, ulkoisissa tukipalveluissa (kuten puhtaus- ja ruokapalveluhankinnat) sekä kaluste- ja laiteinventoinneissa. Saimme tapaamisista hyvää palautetta ja jatkamme niitä vuonna 2026. Vuoden aikana vierailimme myös kouluissa ja päiväkodeissa ja näissä tapaamisissa saimme konkreettista palautetta työstämme. Samalla ne lisäsivät ymmärrystä yhteisten palvelujen roolista toimialan toiminnan ja onnistumisen tukena.

Organisaatiouudistuksia

Vuoden 2025 aikana yhteisissä palveluissa tehtiin merkittäviä organisaatiouudistuksia. Pedagogista kehittämistä siirrettiin palvelukokonaisuuksiin ja ICT-infrapalvelut-yksikkö siirtyi liikkeenluovutuksena DigiHelsinki Oy:lle syyskuun 2025 alussa. Tässä yhteydessä esimerkiksi palvelinten hallinta siirtyi DigiHelsinkiin. Samalla saatiin päätökseen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan osalta kaupunkitasoinen muutos operatiivisissa ICT-palveluissa. Vuoden aikana laajensimme myös asukaskäytön pilottia yhdessä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa ja lisäsimme 60 toimipistettä kaupungin Varaamoon, josta kaupunkilaiset voivat varata tiloja erilaisiin tarpeisiin.

Fiilarista hyvät tulokset

Kaupungin Fiilari-henkilöstökyselyssä saimme erittäin hyvät tulokset. Esimerkiksi työnantajan suositteluindeksi nousi 79 prosentista 88 prosenttiin. Meistä 92 prosenttia kokee työnsä merkitykselliseksi ja 90 prosenttia tietää, mitä työltä odotetaan. Pehdytyksen Fiilari-kyselelyssä koki merkitykselliseksi 63 prosenttia vastaajista ja tähän panostamme erityisesti vuonna 2026.

Olemme työskennelleet yhteisissä palveluissa tiiviisti henkilöstön kanssa lisätäksemme luottamuksen, oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden kokemusta. Elokuussa 2025 pidimme yhteisen tapaamisen koko yhteisten palvelujen henkilöstön kanssa, jossa työstimme muun muassa näitä teemoja. Lisäksi pidimme kaksi avointa yhteisten palvelujen johtoryhmää, jota kaikki toimialan työntekijät olivat tervetulleita seuraamaan Teamsin kautta tai tilojen sallimissa rajoissa paikan päälle. Lisäksi yhteisten palvelujen johtaja piti vuoden aikana säännöllisesti pop up -tilaisuuksia, jossa keskusteltiin vapaamuotoisesti ja avoimesti eri teemoista. Käytössä oli myös palvelujen väliset ”yksikkötreffit”, jotka lisäsivät ymmärrystä eri yksiköiden välillä ja samalla tehostivat yhteistyötä.

Vuoden 2025 aikana teimme useita toimenpiteitä kaupunkitasoisessa Turvaa yhteinen tietomme -toimenpideohjelmassa. Tietosuojaan ja tietoturvaan kiinnitettiin huomiota ja jaoimme aiheesta tietoa esimerkiksi säännöllisillä tapaamisilla, joissa henkilöstömme sai aiheesta tietoa ja käytännön apua siinä, miten, missä ja kuinka kauan erilaisia tietoja säilytetään. Työ jatkuu keväällä 2026.

Edistystä tuottavuustoimenpiteissä

Tuottavuustoimenpiteissä edistimme menestyksekkäästi seuraavia toimia:

- ostolaskujen automatisoinnin lisääminen
- kalusteiden kierrätyksen lisääminen
- korvaavan työn käyttö sairaslomalla tilanteen niin salliessa
- lukiolaisten tietokoneiden kierrätys peruskoulujen ala-asteelle kestävä kehitystä vahvistaen
- tietohallinnon kustannusten hillitseminen ja tietojärjestelmäkehittämisen muutos

Lisäksi teimme työajan kohdentumisen kyselyn perusteella toimenpiteitä lisätäksemme paitsi työn tuottavuutta niin myös ennen kaikkea henkilöstömme hyvinvointia. Erityistä huomiota suunnattiin kokousten keston sekä osallistujamääriin. Haluamme tukea henkilöstömme asiantuntijuutta ja hyödyntää heidän osaamistaan eri työryhmissä. Samalla esihenkilöille jää enemmän aikaa johtamistyöhön. Loppuvuodesta 2025 aloitimme työterveyslaitoksen tukemana monipaikkaisen työn tarkastelun yhdessä henkilöstön kanssa, jotta saamme tutkittua ja yhteistyössä tehtyä tietoa siitä, miten monipaikkaisuus toteutuu ja miten jatkossa parhaalla tavalla tuemme lähi- ja etätyökäytäntöjä. Työ valmistuu keväällä 2026.

Uuden kaupunkistrategian mukaan yhteisten palveluiden kestävyysperiaatteen mukaan kustannuksia on tarkasteltava niin, että seuraavan strategiakauden aikana 2026-2030 vuosittain budjetista säästyy yksi prosentti. Valmistelimme asiaa elokuussa 2025, jotta tavoitteeseen päästään. Esimerkiksi kaikki toimialan hallinnollisten tehtävien rekrytointitarpeet arvioidaan systemaattisesti, jotta resurssit kohdentuvat oikein. Samalla voimme miettiä, miten kaikista tuottavammin hyödynnämme henkilöstömme laajaa osaamista.

Osallisuus

Vuosien 2023 – 2025 osallisuussuunnitelman kausi päättyi ja saavutimme kaikki suunnitelmaan asetetut tavoitteet. Suunnitelmakauden keskeisimpiä toimenpiteitä olivat kuntalaisten ja kaskon välisen dialogisuuden kehittäminen. Keinoja kehittämiseen olivat esimerkiksi Erätaukomenetelmän jalkauttaminen, erilaiset keskustelutilaisuudet sekä koko kaupungin vanhempainillat. Helsingin kaupungin ja Sitran yhteistyöprojektissa keräsimme vuorovaikutteisella Polis-alustalla nuorten ajatuksia turvallisuudesta. Maaliskuussa järjestimme tilaisuuden maahanmuuttajajärjestöjen edustajien sekä kaskon työntekijöiden kanssa, jossa järjestöjen ja toimialan välistä yhteistyötä kehitettiin yhteisessä työpajatyöskentelyssä. Syksyllä järjestimme myös oppilas- ja opiskelijakuntapäivät, joiden teemana oli vaikuttaminen.

Vuonna 2025 osallisuutta vahvistettiin myös viestinnällisin keinoin. Viestintäpalvelut toteuttivat kampanjan, jossa tehtiin julkaisusarja kevyistä arjen osallisuuden teoista Instagramissa ja LinkedInissä. Lisäksi esimerkiksi Stadin ammattiopiston ja Konepajan lukion opiskelijat olivat toimialan viestintäkampanjoissa mukana muun muassa viestintäagenttitoiminnassa sosiaalisessa mediassa sekä lukuisissa uutisartikkeleissa ja opiskelijoiden tuottamissa uutisissa toimialan omilla verkkosivuilla. Kaupunkiyhteisessä osallisuustyöryhmässä aloitimme työn uuden vuorovaikutusmallin sekä toimialojen uusien osallisuussuunnitelmien tekemiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Satu Järvenkallas
Toimialajohtaja

**Varhaiskasvatus
ja esiopetus**

Miia Kemppi
varhaiskasvatus-
johtaja

Varhaiskasvatus
ja esiopetus
(7 aluetta)

Leikki- ja
toiminta-

Varhaiskasvatuksen
pedagogisen
asiantuntijatu-
en ja
yksityisen varhais-
kasvatuksen palvelut

Varhaiskasvatuksen
tukipalvelut

Perusopetus

Ville Raatikainen
perusopetusjohtaja

Perusopetuksen
alueelliset palvelut
(7 aluetta)

Perusopetuksen
oppilashuollon
palvelu

Perusopetuksen
vapaa-ajan palvelut

Perusopetuksen
pedagogisen
asiantuntijatu-
en palvelu

**Lukio- ja
ammattillinen koulutus
ja vapaa sivistystyö**

Harri Korhonen
lukio- ja
ammattillisen
koulutuksen ja
vapaa sivistys-
työn johtaja

Lukiokoulutus

Ammattillinen
koulutus

Vapaa sivistystyö

Toisen asteen
opiskelijahuollon
palvelut

Oppivelvollisuuden
tuen palvelut

**Ruotsinkieliset
palvelut**

Niclas Grönholm
ruotsinkielisen
palvelu-
kokonaisuuden
johtaja

Varhaiskasvatus

Perusopetus

Vapaa sivistystyö ja
lukiokoulutus

Asiantuntija- ja
toimistopalvelut

**Toimialan
yhteiset palvelut**

Kati Takanen
yhteisten
palvelujen johtaja

Hallintopalvelut

Henkilöstöpalvelut

Kehittämispalvelut

Talous- ja
suunnittelupalvelut

Tietohallintopalvelut

Oppimistilojen
suunnittelupalvelut

Viestintäpalvelut

4.1 Oppimistilojen suunnittelu

Vuoden 2025 aikana keräsimme käyttäjäkokemuksia uuden perusopetuslain vaikutuksista tila- ja irtokalustesuunnitteluun.

Näitä käyttäjäkokemuksia sekä oppijoi-
ta ja henkilöstöltä noin 10-12 kuukautta
tilahankkeiden valmistumisen jälkeen
kerättyä palautetta hyödynnetään vuonna
2026 toteutettavassa suunnitteluohjeen
päivityksessä. Saadun käyttäjäpalautteen
perusteella käytössä oleva tilasuun-
nitteluohje vastaa toiminnan tarpeisiin
hyvin erityisesti akustisen suunnittelun
ja tarkoituksenmukaisen tilasijoittelun
osalta. Olemme uudistaneet tilasuunni-
telun tarkoituksenmukaista osallistamista
lisäämällä niin kutsuttuja cave-käyntejä,
joissa loppukäyttäjät saavat tutustua tule-
viin tiloihinsa kolmiulotteisesti. Kolmiulot-
teinen visuaalinen tekniikka helpottaa
käyttäjyhteistyötä ja suunnitelmien
havainnollistamista suunnittelun aikana.

Vuonna 2025 valmistuivat muun muas-
sa Oulunkylän ala-asteen ja päiväkotia
Kulkurin, Kallion lukion ja Helsingin
Kuvataidelukion lisätilojen, Käpylä perus-
koulun Untamon toimipisteen, Pihlajiston
ala-asteen ja päiväkodin sekä Gymnasiet
Lärkan, Hoplaxskolan ja Haga förskolanin
perusparannushankkeet. Uudisrakennus-
hankkeissa tiloja valmistui muun muassa
päiväkotia Aurinkokellolle ja Pasilan perus-
koululle, Kottby grundskolanille sekä päi-

väkotia Jäkälälle ja päiväkotia Pelimannille.
Lisäksi Stadin AO:n Roihupellon kampus-
hanke noin 4500 opiskelijalle valmistui
loppuvuonna 2025. Kampus otetaan
käyttöön vuoden 2026 alussa Toimialan
käyttöön valmistui myös useita pienempiä
tila- ja väistötilahankkeita.

Yhteensä 16 päiväkotia- ja koulupihaa
perusparannettiin vuonna 2025. Piha-
parannusten tavoite on lisätä pihojen
liikuntamahdollisuuksia ja ympäristön
luonnonmukaisuutta.

Kehitimme irtokalusteiden uusiokäyt-
töä ja lisäsimme uusiokäyttöastetta 35
prosenttiin sekä kehitimme lisäkalusta-
misprosessia ja siihen liittyvää viestintää
palvelumuotoilun keinoin. Toimialan
lisäkalustamistarpeet hoidetaan pääosin
uusiokäytetyillä varusteilla.

Laadimme yhteistyössä kulttuuri- ja
vapaa-ajan toimialan kanssa tarkennetut
mitoitushuoneet liikuntatiloille, mikä paran-
taa myös tilojen asukaskäyttöä. Kaupun-
kilaiset voivat varata toimialan asukas-
käytön tiloja myös omiin harrastus- tai
kokoontumistarpeisiin. Tilojen asukaskäy-
tössä etenivät sekä avaimettoman kulun
pilotti että tilavarausten keskittäminen
kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle.

Muita tilatoimia vuonna 2025

Edistimme oppilaaksiottoalueiden
kehittämisprosessia ja lapsivaikutusten
arviointia tilasuunnittelussa ja päätök-

senteossa yhdessä palvelukokonaisuuksien
kanssa. Edistimme palveluverkko-
jen kehittämiseen tarvittavaa yhteistä
tietopohjaa kasvatuksen ja koulutuksen
toimialan sisäisellä työllä, yhteistyössä
kaupunkiympäristön toimialan kanssa
sekä kaupunkiyhteisessä palveluverkon
kehittämistyössä. Saimme kaksi uutta
erityissuunnittelijaa palveluverkko-
työhön, mikä mahdollistaa tiiviimmän
yhteistyön palvelukokonaisuuksien ja
muiden toimialojen kanssa.

Turvallisuus ja varautuminen

Vuonna 2025 toimialalla on kaupun-
kistrategian mukaisesti panostettu
merkittävästi turvallisuuden, varautumi-
sen ja sidosryhmäyhteistyön kehittämi-
seen. Normaaliolojen häiriötilanteisiin
on varauduttu uudella tilannejohtamisen
harjoituskonseptilla, jota palvelukoko-
naisuudet voivat hyödyntää itsenäisesti.
Elokuussa aloittanut sidosryhmäasian-
tuntija on vahvistanut ennaltaehkäisevää
turvallisuustyötä ja yhteistyötä muun
muassa Helsingin poliisilaitoksen koulu-
poliisin ja muiden nuorten hyvinvointia
tukevien tahojen kanssa.

Helsingin huumetilanteen ratkaisemisek-
si on käynnistetty pormestarin toimeksi-
annosta nopeita toimia, jotka keskittyvät
huoltajien osallistamiseen, päihdestra-
tegian toteuttamiseen ja sidosryhmä-
yhteistyöhön ehkäisevän päihdetyön
suunnitelman (EPT) puitteissa. Sisäistä
turvallisuusviestintää, koulutuksia ja

tukimateriaaleja on kehitetty laajassa yh-
teistyössä eri yksiköiden välillä, ja turval-
lisuutta edistäviä hankkeita on toteutettu
perusopetuksessa ja toisella asteella.

Poikkeusoloihin varautumista on syven-
netty yhteistyössä kaupunginkanslian
ja pelastuslaitoksen kanssa. Henkilös-
töä on nimetty ja koulutetaan jatkossa
väestönsuojelu- ja poikkeusolotehtäviin.
Lisäksi jatkuvuuden hallintaa on vahvis-
tettu päivittämällä varautumissuunnitel-
mia ja riskienarvioiteja.

4.2 Tietohallinto

Vuoden 2025 aikana jatkoimme työtä
tietoturvallisuuden parissa. Merkittävin
kuntalaisiin vaikuttanut muutos tapahtui
varhaiskasvatuksen asiakkaiden osalta,
kun kerhohakemus muuttui sähköiseksi
ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin
liittyvät tulotiedot siirtyivät ilmoitettavak-
si suoraan sovelluksen kautta sähköpos-
tin sijaan.

Tietohallinnon ICT-infrapalvelut-yksikkö
siirtyi liikkeenluovutuksena DigiHelsinki
Oy:lle 1.9.2025. Samalla digitaalisen pe-
rustan keskittäminen saatiin päätökseen
kaupunkikonsernissa. Siirretyt palvelut
ovat toimialalle tärkeitä ja niillä on hyvin
laaja käyttäjäkunta. DigiHelsingin kanssa
on sovittu palveluiden merkittävästä
kehittämisestä tulevina vuosina.

Tietojärjestelmät ja tietojohdaminen

Kehitimme tietojohdamisen kokonaisuutta toimialalla viiden tavoitekokonaisuuden kautta, jotka liittyvät tiedon tuottamiseen, arkkitehtuuriin, tiedon varastointiin, tiedon muokkaukseen ja analysointiin sekä tiedon jakamiseen ja hyödyntämiseen. Vuosina 2024–2025 kehittämisen painopisteinä ovat olleet tiedon varastointi, tiedon laatu sekä tietojohdamisen hallinnointi. Tietovarastoinnissa aloitimme vuonna 2025 kehittämään hybridimallin tietovarastoa, jossa henkilötiedot tallennetaan paikallisesti ja pseudonymisoidut tiedot pilveen raportointia ja analytiikkaa varten.

Tiedon laatukehityksessä aloitettiin ensimmäisten tietoaaineistojen nykytilan kartoitukset ja kuvaukset sekä tuotettiin datan omistajuusmalli. Tietojohdamisen kokonaisuuden hallinnointiin perustettiin uudet ryhmät: tietojohdamisen koordinaatioryhmä, tiedon johtamisen ryhmä sekä tiedolla johtamisen ryhmät palvelukokonaisuuksiin.

Vuonna 2025 tietotuotantoyksikkö kehitti ja ylläpiti noin 50 raporttia ja sovellusta, sekä yli sataa raportoinnin työtilaa. Uusia raportteja syntyi mm. asiakasmääräennusteisiin, talouden raportointiin sekä palveluverkon suunnitteluun. Oppimisen tuen lakiuudistus vaikutti moniin tiedon keräyksiin, laskentamalleihin ja raportteihin. Työ jatkuu edelleen vuonna 2026. Valtionosuustiedoissa tietojen oikeellisuudessa jatkettiin työtä tiedon laadun kehittämisen kanssa ja esimerkiksi perusopetuksen tiedoissa oli enää 0,03 % ero järjestelmätietoihin. Oppivelvollisuuden valvonta lähetti vuonna 2025 vajaa 900 kirjettä huoltajille, joiden oppivelvollisuustilanne oli epäselvä rekisteritietovertailuissa. Lastensuojeluilmoitukseen asti eteni 460 tapausta.

Tuimme Stadin AO 2.0 -uudistusta muun muassa uusilla teknisillä ratkaisulla sekä massapäivityksillä. Oppilashuollossa otettiin käyttöön uusi järjestelmä ja vanhan järjestelmän arkistointiprojekti aloitettiin. Laadimme sovelluksen lukuvuosisuunnitelman tekemiseksi. Projektinhallintaa sekä hankintaosamista kehitettiin, jonka tuotoksena syntyi käsikirja ja uusi toimintamalli, joka pohjaa ICT-arkkitehtuuriin huomioimiseen. Tiedonhallinnan ja tietoturvan edistämiseksi toteutettiin lukuisia toimenpiteitä muun muassa käyttäjänhallintaan ja autentikointiin liittyen. Työväenopiston tietojärjestelmää kehitettiin monipuolisesti ja sen yhtenäistämistä aloitettiin ruotsinkielisen palvelun kanssa.

Oppimisen tuen lakimuutos edellytti huomattavia järjestelmämuutoksia. Kaikissa kouluissa siirryttiin saman lukujärjestysjärjestelmän käyttöön. Konsultatiivisen sairaalaopetuksen, koulumatkahakemusten ja -mittausten sekä valmistavan opetuksen prosesseja kehitettiin teknisin uudistuksin muun muassa asioinnin digitalisoinnilla ja automatisoimalla. Hallinnon assistenteille ja rehtoreille suunnattuja koulutuksia järjestettiin aiempaa enemmän.

Varhaiskasvatuksessa jatkoimme toiminnanohjausjärjestelmän käyttöliittymän vaihtoa. Järjestelmässä siirryttiin käyttämään uutta väestötietointegraatiota, joka mahdollistaa aiempaa ajantasaisemmat huoltajuus- ja osoitetiedot. Sisäisiä toiminnan prosesseja kehitettiin ja korvattiin modernilla käyttöliittymällä. Palvelutoiminta ja ICT panostivat merkittävästi toiminnan kehittämiseen uudistusten prosessin käyttöönottamiseksi. Sähköinen työvuorosuunnittelujärjestelmä otettiin käyttöön ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa.

Toteutimme kahteen laajaan tietojärjestelmään tietosuojavaikutusten arvioinnin, ja prosessia kehitettiin ja systematisoitiin. Helsingin ensimmäisen automaattisen päätöksenteon käyttöönottoa valmisteltiin yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Päätelaitteet ja oppimisteknologia

Vuoden aikana edistimme tietosuojaan liittyviä toimenpiteitä ja prosesseja merkittävästi. Sovellusrekisteriä on kehitetty lisäämällä ja täydentämällä palvelukuvauksia, ja uusi laiterekisteri sekä uudistettu Opehuone, jossa on opetushenkilöstön pedagogisia sisältöjä, on otettu käyttöön.

Esitystekniikan osalta edistimme standardointia ja yhteistyötä muun muassa valmistelemalla AV-opasta. Lisäksi on vahvistettu kansallista verkostoyhteistyötä AV-kuusikon puitteissa.

Päätelaitehankinnat ja Chromebook-kokeilut ovat edenneet suunnitellusti. Tietosuojavelkaa on lyhennetty laatimalla useita tietosuojan vaikutustenarviointeja sekä uudistamalla vaikutustenarviointiprosessia. Tekoälyn osalta selkeytimme pelisääntöjä, koulutusvaatimuksia ja sallittuja työkaluja, ja ohjeistus on koottu kaupungin ja toimialan intranet-sivuille.

4.3 Henkilöstö

Henkilöstötyömme toteutti vuonna 2025 kaupunkistrategiaa erityisesti kolmen päätavoitteen kautta, joiden edistämiseksi tehtiin laajasti kehitystyötä ja toimenpiteitä:

1. Olemme houkutteleva työnantaja. Meille halutaan töihin ja meillä viihdytään töissä.
2. Onnistumme yhdessä. Kehitämme johtamis- ja toimintakulttuuria työyhteisölähtöisesti hyviä työpäiviä lisäten.
3. Etenemme kohti toimivampia digitaalisia HR-ratkaisuja.

Jatkoimme valtion ja kuutoskaupunkien yhteistä allianssityötä varhaiskasvatuksen korkeakoulutetun henkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Kilpailutimme valtion tilauskoulutusmalliin myöntämällä erityisavustuksella vuonna 2026 käynnistyvät varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen sosionomin tilauskoulutukset, joiden markkinointi ja opiskelijavalinnat käynnistettiin syksyn 2025 aikana. Lisäksi käynnistimme toimenpiteet varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuvan kirkastamiseksi sekä teimme yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa soveltuvan koulutustaustan omaavien työttömien työnhakijoiden poluttamiseksi varhaiskasvatukseen.

Vahvistimme vuoden aikana varhaiskasvatuksessa johtamista ottamalla käyttöön leikkipuistojen varaesihenkilömallin, pilotoimalla kahdella varhaiskasvatusalueella apulaisaluepäällikkömallia sekä viemällä päätökseen vuonna 2024 alkaneen apulaisjohtajapilotin yhdeksässä varhaiskasvatusyksikössä. Apulaisjohtajapilotti saavutti erinomaisesti sille asetetut tavoitteet työhyvinvoinnin ja pedagogisen johtamisen vahvistamiseksi. Vuoden 2025 lopussa teimme päätöksen ottaa apulaisjohtajamalli käyttöön suurimmissa suomen- ja ruotsinkielisissä varhaiskasvatusyksiköissä elokuussa 2026. Apulaisaluepäällikköpilotti jatkuu vuoden 2026 loppuun.

Varhaiskasvatuksessa aloitettiin pilotti kelpoisten opettajien johtamiskoulutuksesta varajohtajien kanssa. Koulutuksen tavoitteena on tukea urakehitystä kaupungin sisällä ja tehdä johtamisen arkea näkyvämmäksi niille, joita johtajan tehtävä kiinnostaa.

Suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa henkilöstön saatavuutta edistettiin tukemalla vakinaisten luokanopettajien pätevöitymistä erityisluokanopettajiksi sekä koulunkäynninohjaajien ja erityiskoulunkäynninohjaajien oppisopimuskoulutuksella.

Suomenkielisessä perusopetuksessa työnhakijamäärät nousivat kaikissa ammattiryhmissä, ja opettajien kelpoisuusaste vahvistui edellisestä vuodesta. Kaikki psykologivakanssit on täytetty ja koulunkäynninohjaajien saatavuus kehittyi positiivisesti. Saatavuushaasteita on edelleen erityisluokanopettajista sekä kaksikielisen opetuksen luokanopettajista. Myös ruotsinkielisessä perusopetuksessa työnhakijamäärät nousivat lähes kaikissa ammattiryhmissä, ja opettajien kelpoisuusaste vahvistui edellisestä vuodesta. Erityisluokanopettajien osalta on edelleen saatavuushaastetta. Varhaiskasvatuksessa saatavuushaasteita on edelleen varhaiskasvatuksen opettajista, erityisopettajista sekä sosionomeista.

Suomenkielisessä perusopetuksessa otettiin käyttöön Seuren sijaisopettajapalvelu, joka toimittaa lyhytaikaisia sijaisopettajia kaikkiin perusopetuksen kouluihin yhtenäisellä toimintatavalla. Palvelun toimitusvarmuus on ollut kattavaa ja kokemukset pääasiassa hyviä. Yhteinen kehittämistyö jatkuu. Palvelu on vapauttanut kouluilla aikaa opetukseen ja johtamistyöhön.

Ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen vuonna 2024 tehdyn ulkomailta rekrytoinnin pilotin kokemusten pohjalta ulkomailta rekrytointia jatkettiin vuonna 2025. Suomenkieliseen varhaiskasvatukseen aloitettiin kaksi rekrytointiprojektia ja ruotsinkieliseen yksi. Suomessa jo asuvien, ulkomailla opetusalan tutkimuksen suorittaneiden henkilöiden urapolun edistämistä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tehtäviin jatkettiin 2025 huomioiden erilaiset suomen kielen taidon lähtötasot.

Edistimme veto- ja pitovoimaa

Vetovoiman edistämiseksi toimialalla tehtiin työtä laaja-alaisesti ja systemaattisesti. Vuonna 2025 hakijamäärät toimialan avoimiin tehtäviin nousivat vuoteen 2024 verrattuna. Toimialalla aloitettiin syksyllä 2025 työntekijäkokemuksen kehittämiprojekti, jonka avulla kehitämme systemaattisesti muodostamalla yhteisen näkemyksen tavoitellusta työntekijäkokemuksesta sekä sen nykytilasta. Tavoitteenamme on luoda työntekijäkokemuksen kehittämisspolku, jonka avulla parannamme työntekijäkokemusta ja työntekijäkuvaa sekä seuraamme näiden kehitystä.

Toimialalla on erityisesti panostettu monipuoliseen ja monikanavaiseen rekrytointimarkkinointiin sekä messuihin, tapahtumiin ja oppilaitosyhteistyöhön. Olemme kehittäneet työpaikkailmoituksia ja panostaneet hakijaviestinnän kehittämiseen sekä esihenkilöiden koulutukseen. Uralla etenemiseen kannustettiin työnantajan tukemilla monimuoto- ja oppisopimuskoulutuksilla varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Lisäsimme rekrytointitilanteissa sisäisiä hakuja ja mahdollistimme näin urapolkuja.

Toimialalla siirryttiin KVTES:n ja OVTES osio G:n piiriin kuuluvan henkilöstön osalta uuteen kunta-alan tasopalkka-järjestelmään. Uudessa palkkausjärjestelmässä palkka määräytyy tehtävän

vaatiman osaamisen ja vastuun mukaan. Läpinäkyvät kuvaukset osaamisesta ja vastuusta eri tehtävissä kannustavat työntekijöitä löytämään uusia urapolkuja. Vuoden 2025 palkankorotuksia kohdennettiin toimialalla palkkausjärjestelmien kehittämiseen sekä veto- ja pitovoiman vahvistamiseen.

**Toimenpiteitä
työhyvinvoinnin tueksi**

Henkilöstökysely Fiilarin mukaan työkoetaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla merkityksellisenä (96 %) ja innostavana (94 %) ja tiedämme, mitä meiltä työssä odotetaan (92 %). Työn merkityksellisyys ja innostavuus ovat toimialalla edelleen selkeästi vahvuksiamme ja tärkeitä työhyvinvoinnin tekijöitä. Myös hyvin palautuvien osuus on kasvanut viime vuosina; 46 % vastasi palautuvansa hyvin ennen seuraavaa työpäivää. Työn kuormittavuutta lisääviä väkivalta- ja uhkatilanteita on koettu hieman vähemmän kuin aiemmin, mutta edelleen 48 % on kokenut asiakasväkivaltatilanteita viimeisen vuoden aikana. Kuormittavien tilanteiden purkuun ja palautumisen tueksi kehitetyn Heti-purku-mallin käyttöön kannustetaan ja koulutetaan edelleen.

Hyvin toimivat työyhteisöt ovat tärkeä voimavara haitallista kuormitusta vastaan. 86 % kokee, että työyhteisösä autamme toisiamme, onnistumme

yhdessä ja käyttäydymme arvostavasti toisia kohtaan. Sekä esihenkilötyössä että työyhteisöjen toiminnassa nähdään parannettavaa palautteen antamisessa ja epäkohtiin puuttumisessa. Useissa työyhteisöissä edistettiin johtamisen lupauksen mukaista työhyvinvointia vahvistavaa yhteisöohjautuvaa toimintakulttuuria, erityisesti suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa sekä toimialan yhteisissä palveluissa.

Vahvistimme työkykyjohtamisen tukea edelleen vuonna 2025. Johtamisen kehittämispalveluiden työkykyasiantuntijat tukivat esihenkilöitä aktiivisesti työkykyjohtamisen haasteissa. Haastavien työkykytapauksen ratkaisemiseksi pilotointiin työkykytapaamisia yhteistyössä toimialan, työterveyden, Kevan ja vakuutusyhtiön kanssa. Pilotoinnin tavoitteena oli ratkaista vaativimpia työkykytapauksia sekä luoda pohja Helsinki-tasoiselle toimintamallille.

Vuonna 2025 tukea tarvitseville työyhteisöille tarjottiin kohdennettua työyhteisötukea työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Tuki kohdistui erityisesti yksiköihin, joissa henkilöstökyselyiden tulokset olivat matalia tai joissa oli akuuttia henkilöstöön liittyvää kuormitusta. Esihenkilöiden työkykyjohtamista tuettiin viikoittaisilla työkykyklinikoilla, jotka toimivat matalan kynnyksen tukena arjen työkykyjohtamiseen. Lisäksi kohdennetuilla työyhteisövierailuilla käytiin läpi työkykyjohtamisen

keskeisiä käytäntöjä, kuten sairauspoissaolo- ja varhaisen tuen malleja.

Työterveyspalveluiden muutos ja käynnistäminen toteutettiin vuonna 2025. Muutoksen tavoitteena oli parantaa palveluiden saatavuutta sekä kehittää palvelun laatua ja kohdentumista. Käynnistämävaiheen jälkeen työterveysyhteistyön kehittämisessä keskityttiin toimintakäytäntöjen kehittämiseen, organisaatiotarpeiden tunnistamiseen sekä pitkäjänteisen yhteistyön vahvistamiseen.

Työturvallisuusjohtamista ja ennakoivaa turvallisuuskulttuuria vahvistettiin mm. tukemalla työyhteisöjen vaarojen arviointityötä. Vuonna 2025 nostimme erityiseen tarkasteluun työtaturmat ja niiden ennakoimisen. Työturvallisuusjohtamisen tueksi tuotettiin materiaaleja, kuten työtaturmakäsikirja esihenkilöille sekä Työturvallisuuskulttuuri -Helvi. (Helvi on virtuaalinen keskusteluohjaaja, joka toimii kaikkien Helsingin kaupungin esihenkilöiden ja työntekijöiden apuna.) Kehitimme työturvallisuusjohtamisen perehdytystä ja lisäsimme työturvallisuustiedon ja -ohjeistusten saatavuutta parantamalla työsuojelun intra-sivuja. Esihenkilöille tueksi työntekijöiden perehdytykseen tehtiin lyhyt video työsuojelun perusasioista.

Yhdessä johtamista yhteisönä

Johtamisen lupaus on sitouksemme kehittää johtamistamme niiden asioiden ja arvojen mukaisesti, jotka ovat meille kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tärkeitä. Sen ydinteemat ovat: Johtamme yhdessä, Toimimme vastuullisesti ja Vahvistamme paikallista toimijuutta. Toimialan johtajien henkilökohtaiset lupaukset ovat käynnistäneet yhteisen johtajuuskeskustelun: mihin haluamme panostaa johtamisessamme sekä tavassamme toimia ja tehdä yhteistyötä.

Rakennamme toimintakulttuuria, jossa hyödynnämme toistemme osaamista monipuolisesti ja jossa kaikki saavat olla osallisia ja aktiivisia toimijoita. Työyhteisöjen toiminnan tueksi julkaistiin Johtamisen lupauksen työkirja, jonka konkreettisista harjoituksista työyhteisöt voivat valita ja soveltaa eri työolosuhteisiin parhaiten sopivat toteutustavat. Myös uusien esihenkilöiden perehdytys-ohjelmaa laajennettiin ja kokonaisuus kytkettiin osaksi Johtamisen lupauksen ydinteemoihin.

Olemme kehittäneet johtamisrakenteitamme, jotta ne tukevat lähellä johtamista ja vahvistavat henkilöstön osaamista. Puramme sellaisia hierarkioita, jotka ovat tiellämme tai haitaksi tehdessämme töitä sekä kehitämme uudenlaista johtamista. Vuonna 2025 pilotoiteja ja operatiivisen johtamisrakenteen muutoksia toteutettiin erityisesti varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Lisäksi perusopetuksen toiminnan kehittämiseen valmistui uusi arviointityökalu, jonka osana seurataan myös Johtamisen lupauksen mukaisen toimintakulttuurin kehittämistä.

Henkilöstökyselyssä (Fiilari 2025) mittarin tulos kertoo positiivisten vastausten osuuden kaikista vastauksista. Koko toimialan tasolla tulokset olivat syksyllä 2025: Johtaminen (74%), Esihenkilötoiminta (81%) ja Toimintakulttuuri tiimeissä (77%). Konkreettiset ehdotukset johtajuuden ja esihenkilöviestinnän parantamiseen liittyivät esimerkiksi selkeyttävien rakenteiden, kuten vuosikellojen ja yhteisten käytäntöjen luomiseen.

Helsinki josta voimme olla ylpeitä -kaupunkistrategian käsittely esihenkilöiden ja työyhteisöjen kautta vahvasti toimialan yhteistä strategista kehittämistä. Johtamisen työseminaareissa työstimme yhteisiä painopistealueita, jotta osaaminen ja johtaminen vauhdittavat strategian toteuttamista.

Toimialan henkilöstö 31.12.2025

Palvelukokonaisuus, palvelu/henkilöstöryhmä	Henkilöstömäärä*
Toimialajohtaja	1
Toimialan yhteiset palvelut	560
Toimialan yhteisten palvelujen johto	1
Hallintopalvelut	243
Henkilöstöpalvelut	65
Kehittämispalvelut	40
Talous- ja suunnittelupalvelut	62
Tietohallintopalvelut	60
Oppimistilojen suunnittelupalvelut	36
Viestintäpalvelut	30
Pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut	23
Toimialan yhteisten palvelujen henkilöstömäärään sisältyy kouluilla ja oppilaitoksissa toimivaa henkilöstöä seuraavasti: 94 peruskoulun hallintoassistenttia, 37 lukion hallintoassistenttia, 22 opistoisäntää ja 18 kalustonhoitajaa. Lisäksi henkilöstömäärään sisältyy 36 määräaikaista projektityöntekijää.	
Varhaiskasvatus ja esiopetus	6503
Palvelukokonaisuuden johto	13
Päiväkodin johtajat ja apulaisjohtajat	167
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	2726
Varhaiskasvatuksen sosionomit	137
Varhaiskasvatuksen opettajat	2513
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat	233
Erityisavustajat, kehitysvammaisten hoitajat, monikieliset ohjaajat	301
Perhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon henkilöstö	113
Leikkipuistohenkilöstö	248
Erityissuunnittelijat, projektityöntekijät ja pedagogiset asiantuntijat	27
Varhaiskasvatuksen palveluohjaus ja asiakasmaksut	25

Palvelukokonaisuus, palvelu/henkilöstöryhmä	Henkilöstö- määrä*
Perusopetus	4877
Palvelukokonaisuuden johto	11
Rehtorit	84
Opetushenkilöstö	3699
Koulunkäyntiavustajat, ohjaajat, kouluvalmentajat, vapaa-ajan palvelut	864
Oppilashuolto	195
Pedagoginen asiantuntijatuki	24
Lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö	1991
Palvelukokonaisuuden johto	5
Lukion rehtorit	14
Lukiokoulutuksen opetushenkilöstö	681
Ammatillisen koulutuksen rehtorit	5
Ammatillisen koulutuksen opetushenkilöstö	942
Ammatillisen koulutuksen opetusta tukeva henkilöstö	115
Vapaa sivistystyö	85
Toisen asteen opiskelijahuolto	103
Erytysuunnittelijat, ohjaajat, korkeakouluharjoittelijat	41
Ruotsinkieliset palvelut	1160
Hallinto- ja tukipalvelut	35
Palvelukokonaisuuden johto	5
Asiantuntijat ja toimistopalvelut (SAKO)	30
Toimistopalveluiden henkilöstömäärään sisältyy 18 kouluissa ja oppilaitoksissa toimivaa hallintoassistenttia.	

Palvelukokonaisuus, palvelu/henkilöstöryhmä	Henkilöstö- määrä*
Varhaiskasvatus	533
Päiväkodin johtajat	17
Hoito- ja kasvatushenkilöstö	471
Erytisopetus ja lasten tukitehtävät	39
Perhepäivähoito (myös ryhmäpph)	6
Perusopetus	433
Rehtorit	9
Opetushenkilöstö	369
Oppilashuolto ja koulunkäyntiavustajat	55
Lukiokoulutus	111
Rehtorit	3
Opetushenkilöstö	101
Oppilashuolto	7
Vapaa sivistystyö	48
Apulaisrehtori	1
Opetushenkilöstö	44
Kiinteistö ja kirjastohenkilöstö	3
Henkilöstö yhteensä*	15092
*) Henkilöstömäärä sisältää virka- ja työvapaalla olevat, sijaiset sekä harjoittelijat ja oppisopimuksella työskentelevät. Henkilöstömäärään eivät sisälly sivutoimiset tuntiopettajat.	

4.4 Talous

Käyttötalous

Käyttötalouden menot vuonna 2025 olivat noin 1,6 miljardia euroa ja tulot noin 90,9 miljoonaa euroa. Käyttötalouden nettomenot (menot-tulot) olivat noin 1,53 miljardia euroa eli 4,9 miljoonaa euroa pienemmät kuin talousarviossa ennakoitiin.

Vuoteen 2024 verrattuna kokonaistulot laskivat 9,7 miljoonalla eurolla eli 9,7 % ja menot kasvoivat 72 miljoonalla eurolla eli 4,6 %. Toimialan tulojen laskun syynä on talousarvion ulkopuolisen rahoituksen merkittävä väheneminen vuoteen 2024 verrattuna.

Toimialan tulot ylittivät talousarvion 24,4 miljoonalla eurolla. Talousarvion ulkopuolinen hankerahoitus kasvatti tuloja talousarvioon verrattuna noin 11,2 miljoonalla eurolla ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottoja kertyi 6,1 miljoonaa talousarviossa ennakoitua enemmän. Sotepen toimialalta hankkimat palvelut

ylittivät talousarvion sekä tuloissa että menoissa 2,4 miljoonalla eurolla. Lisäksi tuloja lisäsivät kirjanpitol teknisesti työterveysmaksujen palautukset 3,3 miljoonalla eurolla.

Toimialan menot ylittivät talousarvion 19,5 miljoonalla eurolla eli 1,2 %. Ylityksestä 11,2 miljoonaa johtui ulkoisen rahoituksen käytöstä ja noin 2,4 miljoonaa euroa so-tepe-toimialalle tuotettujen psykologi- ja kuraattoripalvelujen ja kehitysvammaisten lasten lomatoiminnan palveluista. Ulkoisesta rahoituksesta johtuva ylitys on teknistä ylitystä, jonka perusteella kaupunginvaltuusto myönsi toimialalle ylitysoikeuden vuoden 2025 talousarvioon. Sotepe-rahoitus puolestaan on nettobudjetoitua eli menot voivat ylittää talousarvion tulojen ylittymisen verran.

Edellisten teknisluonteisten ylitysten lisäksi avustukset ja korvaukset ylittävät talousarvion 6 miljoonalla eurolla. Ylitys johtui perusopetuksen lakisääteisten kotikuntakorvausten tasokorotuksesta yksityisille koulutuksen järjestäjille.

Käyttötalous, euroa	TOT 2019	TOT 2020	TOT 2021	TOT 2022	TOT 2023	TOT 2024	TOT 2025
Tulot	69 285 067	64 683 912	83 153 581	76 907 776	97 598 689	100 567 950	90 862 713
Menot	1 201 876 969	1 235 352 475	1 294 669 093	1 357 065 162	1 462 258 930	1 553 742 203	1 625 751 549
Toimintakate	-1 132 591 902	-1 170 668 563	-1 211 515 512	-1 280 157 386	-1 364 660 241	-1 453 174 253	-1 534 888 836

Investoinnit

Toimialan investointeihin käytettiin määrärahoja noin 30,2 miljoonaa euroa, josta tietotekniikkahankintoihin käytettiin 14,0 miljoonaa euroa ja tilojen varustamiseen ja kalustamiseen 16,2 miljoonaa euroa.

Investointimenot laskivat noin 2,5 miljoonalla eurolla eli 8,9 % verrattuna vuoden 2024 investointeihin ja jäivät alle talousarvion erityisesti tietotekniikkahankinnoissa tietokoneiden hankintatarpeiden jäätyä talousarviossa ennakoitua pienemmiksi.

Tilojen kalustamiseen ja varustamiseen varatut määrärahat käytettiin pääosin uudis- ja perusparannuskohteiden kalustamiseen. Lisäksi määrärahoilla tehtiin täydennyshankintaa kouluille ja oppilaitoksille sekä päiväkodeille. Stadin ammattiopiston Roihupellon uusi kampus valmistui joulukuussa 2025. Investointimäärärahalla toteutettiin Roihupellon uudisrakennuskohteen kalustaminen ja varustaminen sekä opetustilojen ja nuorten työpajojen kone- ja laitehankinnat.

Investoinnit, euroa	TOT 2019	TOT 2020	TOT 2021	TOT 2022	TOT 2023	TOT 2024	TOT 2025
Tietotekniikka	14 695 740	21 039 242	14 220 468	16 780 906	17 227 682	16 763 701	14 027 476
Muut hankinnat	11 633 799	10 433 921	10 143 332	7 829 454	11 519 220	10 997 537	16 216 915
Kaikki yhteensä	26 329 539	31 473 163	24 363 800	24 610 361	28 746 902	27 761 238	30 244 391

5. Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toimii kasvatus- ja koulutuslautakunnan alaisuudessa. Lautakunta huolehtii kaupungin varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta ja lukiokoulutuksesta, suomenkielisestä ammatillisesta koulutuksesta sekä vapaasta sivistystyöstä. Lautakunnalla on kaksi jaostoa: suomenkielinen jaosto ja ruotsinkielinen jaosto.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnassa on 13 jäsentä ja kummassakin jaostossa 9 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Toimialajohtaja toimii lautakunnan ja sen suomenkielisen jaoston esittelijänä. Toimialajohtajan lisäksi esittelijöinä toimivat palvelukokonaisuuksien johtajat. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston esittelijänä toimii ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja.

Vuonna 2025 kasvatus- ja koulutuslautakunta kokoontui 17 kertaa. Suomenkielinen jaosto kokoontui 5 kertaa ja ruotsinkielinen jaosto 8 kertaa.

Valtuustokauden vaihtuessa myös lautakunnan ja sen jaostojen kokoonpanot vaihtuivat.

Kokoonpanot 1.6.2025 asti olivat seuraavat:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	
Jäsen	Varajäsen
Johanna Laisaari, puheenjohtaja (SDP)	Otto Köngäs
Ozan Yanar, varapuheenjohtaja (Vihr.)	Satu Honkala
Sini Korpinen (Kok.)	Ossi Määttä
Ted Apter (Kok.)	Anni Siltanen
Mirita Saxberg (Kok.)	Topi Turunen
Veli-Pekka Dufva (Kok.)	Maria Miala
Mari Holopainen (Vihr.)	Vesa Lahtinen
Markku Rantahalvari (SDP)	Eevi Kirjasniemi
Sami Säynevirta (Vas.)	Sandra Hagman
Petra Malin (Vas.)	Antti Vainionpää
Pia Kopra (PS)	Marko Hamilo
Nora Grotenfelt (RKP)	Kristian Wahlbeck

Suomenkielinen jaosto	
Jäsen	Varajäsen
Ozan Yanar, puheenjohtaja (Vihr.)	Eric Carver
Sandra Hagman, varapuheenjohtaja (Vas.)	Matti Rutonen
Seida Sohrabi (Kok.)	Ossi Määttä
Jeremias Nurmela (Kok.)	Johanna Kuisma
Mari Holopainen (Vihr.)	Oona Tchitcherin
Annica Moore (Vihr.)	Sanni Lehtinen
Marika Koski (SDP)	Petri Ijäs
Sami Säynevirta (Vas.)	Linda Savonen
Mika Ebeling (KD)	Susanna Kokkonen

Ruotsinkielinen jaosto	
Jäsen	Varajäsen
Nora Grotenfelt, puheenjohtaja (RKP)	Kristian Wahlbeck
Bicca Olin, varapuheenjohtaja (Vihr.)	Anders Brandt
Ted Apter (Kok.)	Maria-Elena Ehrnrooth
Veera Hellman (Kok.)	Raine Luomanen
Theo Tyrväinen (Vihr.)	May Högdal
Johannes Waris (SDP)	Sandra Väisänen
Eliel Kilpelä (Vas.)	Sonja Lindén
Runa Ismark (RKP)	Ted Urho
Anna Jungner-Nordgren (RKP)	Dan Cederlöf

Ja 2.6.2025 alkaen seuraavat:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	
Jäsen	Varajäsen
Reetta Vanhanen, puheenjohtaja (Vihr.)	Eemil Aarnio
Markku Rantahalvari, varapuheenjohtaja (SDP)	Elisa Husu
Seida Sohrabi (Kok.)	Pekka Löfman
Mikael Vuorinen (Kok.)	Salla Kuva
Heikki Helaniemi (Kok.)	Laura Rissanen
Antti Kääriälä (SDP)	Mari Niemi-Saari
Aisha Mahmood (SDP)	Dembo Daffeh
Minna Salminen (SDP)	Tuomas Järvinen
Shawn Huff (Vihr.)	Maria Aarnilinna
Sami Muttilainen (Vas.)	Kaisa Eskola
Sandra Hagman (Vas.)	Eliel Kilpelä
Teija Makkonen (PS)	Esa Korkia-Aho
Silja Borgarsdóttir Sandelin (RKP)	Jockum Backman

Suomenkielinen jaosto	
Jäsen	Varajäsen
Kaisa Eskola, puheenjohtaja (Vas.)	Sami Määttä
Laura Rissanen, varapuheenjohtaja (Kok.)	Seiha Heng
Pekka Löfman (Kok.)	Sanna-Maria Pakkanen (8.10.2025 asti), Sanna Saarnia (8.10.2025 alkaen)
Salla Kuva (Kok.)	Juuso Ahola (8.10.2025 asti), Oona Tchitcherin
Konstantin Kouzmitchev (8.10.2025 alkaen)	Eevi Kirjasniemi
Adel Rizvi (SDP)	Elisa Husu
Mitro Kutvonen (SDP)	Simo Kauppila
Maria Aarnilinna (Vihr.)	Miro Leporanta
Nina Miettinen (Vihr.)	Selmi Holopainen
Nick Walters (Vas.)	

Ruotsinkielinen jaosto	
Jäsen	Varajäsen
Eliel Kilpelä, ordförande (Vas.)	Sonja Lindén
Silja Borgarsdóttir-Sandelin, varapuheenjohtaja (RKP)	Jockum Backman
Sanna-Maria Bertell (Kok.)	Kai Rantalainen
Alexandr Foy (SDP)	Elisabeth Helander
Emma Heikkilä (Vas.)	Daniel Saarinen
Toni Pakarinen (Kok.)	Veera Hellman
Niko Partanen (Vihr.)	Bicca Olin
Emma Ringbom (RKP)	Anton Pajoslahti
Sandra Väisänen (SDP)	Johannes Waris

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan sihteerinä toimi vuonna 2025 Jaana Lax, suomenkielisen jaoston sihteerinä Andreas Särkelä ja ruotsinkielisen jaoston sihteerinä Mariella Michelsson.

Lisätietoja Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialasta verkkosivuilla
www.hel.fi/kasvatuksen-ja-koulutuksen-toimiala/fi

Liite 1. Tunnuslukutaulukot

Varhaiskasvatus	2021	2022	2023	2024	2025
Suomenkielinen varhaiskasvatus, osallistujat					
Omissa päiväkodeissa	24 526	24 735	24 988	25 032	25 189
– joista alle 3 v.	5 080	5 731	6 253	6 173	6 011
– joista 3 v. ja yli	19 446	19 004	18 735	18 859	19 178
Perhepäivähoidossa	517	464	412	358	335
Maksusitoumusasiakkaat	119	109	70	33	32
Kerhoissa	487	361	251	301	298
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus, osallistujat					
Omissa päiväkodeissa (sis. esiopetus)	2 000	2 031	2 109	2 163	2 220
– joista alle 3 v.	456	471	590	604	604
– joista 3 v. ja yli	1 544	1 560	1 519	1 559	1 616
Ostopalvelupäiväkodeissa (sis. maksusit.)	205	184	169	166	143
Perhepäivähoidossa	60	55	39	27	23
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisen hoidon tuki) 1–6-vuotiaiden osallistumisaste yhteensä (%)	81,6	82,3	83,5	83,6	83

Luvut ovat kalenterivuoden keskiarvoja, pl. osallistumisaste, joka on joulukuun poikkileikkaustieto.

Perusopetuslain mukainen koululaisten iltapäivätoiminta	2021	2022	2023	2024	2025
Kaupungin koulujen järjestämässä perusopetuksen iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat					
– josta suomenkielisessä toiminnassa	539	500	414	430	288
– josta ruotsinkielisessä toiminnassa	449	411	335	351	213
Kaupungin järjestämän vaativan tuen iltapäivätoiminnan oppilaat					
– josta suomenkielisessä toiminnassa	90	89	79	79	75
– josta ruotsinkielisessä toiminnassa	437	430	455	583	544
– josta ruotsinkielisessä toiminnassa	391	382	413	535	503
Kaupungin leikkipuistojen järjestämässä perusopetuksen iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat					
	46	48	42	48	41
Kaupungin koulujen järjestämässä perusopetuksen iltapäivä- toiminnassa olevat oppilaat					
	2958	1200	2259	2300	2334

Perusopetus	2021	2022	2023	2024	2025
Suomenkielisen perusopetuksen oppilaat yhteensä	41 876	42 815	43 453	44 097	44 289
Yleisopetus	38 865	39 731	40 152	40 800	40 870
– josta integroidut erityisoppilaat	2 902	3 155	3 271	3 043	
Erityisluokkaopetus	3 011	3 084	3 301	3 297	3 419
Vieraskieliset oppilaat perusopetuksessa yhteensä (sisältyvät sekä yleis- että erityisluokkaopetukseen)	9 540	10 204	11 468	11 913	12 801
Valmistavan opetuksen oppilaat perusopetuksessa yhteensä	390	798	715	754	742
Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaat yhteensä	3 953	4 074	4 165	4 216	4 254
Yleisopetus	3 811	3 910	3 982	4 025	4 056
– josta integroidut erityisoppilaat	161	140	124	105	71
Erityisluokkaopetus	142	164	183	191	198
Vieraskieliset oppilaat perusopetuksessa yhteensä (sisältyvät sekä yleis- että erityisluokkaopetukseen)	123	133	154	156	168

Toisen asteen koulutus	2021	2022	2023	2024	2025
Lukiokoulutus, oppilaita	9 344	9 768	10 213	10 751	10 956
– josta suomenkielinen lukiokoulutus	8 086	8 487	8 894	9 374	9 539
– josta ruotsinkielinen lukiokoulutus	1 258	1 281	1 319	1 377	1 417
Ammatillinen koulutus, oppilaita	10 043	9 642	9 701	10 284	10 935
– josta TUVA-koulutus, alkanut 8/2022		221	515	507	624
Työpajatoiminta (nuorten määrä henkilötyövuosina)	127	67	104	98	98

Vapaa sivistystyö	2021	2022	2023	2024	2025
Opetustunnit					
Opetustunteja yhteensä	123 028	126 610	130 590	131 698	132 207
– josta suomenkielinen työväenopisto	101 726	103 453	108 197	109 022	109 207
– josta ruotsinkielinen työväenopisto	21 302	23 157	22 393	22 676	23 000
Kurssipaikan saaneet opiskelijat					
Opiskelijoita yhteensä	94 486	98 370	110 207	110 711	115 497
– josta suomenkielinen työväenopisto	83 888	85 457	93 844	95 389	99 847
– josta ruotsinkielinen työväenopisto	10 598	12 913	16 363	15 322	15 650

Helsingin kaupunki
Kasvatus ja koulutus
Työpajankatu 8
00580 Helsinki
PL 58300
00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaihte 09 310 8600
www.hel.fi

